

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DO PLANU OGÓLNEGO GMINY KUDOWA-ZDRÓJ
(Faza projektu: ponowne opiniowanie / uzgodnienia)**

Opracowanie:

mgr inż. Marcin Kowalski
Urbanista

mgr inż. Joanna Chmielowska – Kowalska
Urbanista – Architekt Krajobrazu

mgr inż. Małgorzata Modras
Urbanista

SPIS TREŚCI:

- 1 Wprowadzenie.**
 - 1.1 Podstawa formalno – prawna opracowania prognozy
 - 1.2 Cel i zakres prognozy
 - 1.3 Powiązania prognozy z innymi dokumentami
- 2 Przyjęte założenia i metodyka opracowania prognozy**
- 3 Analiza i ocena stanu środowiska**
 - 3.1 Uwarunkowania przyrodnicze i antropogeniczne
 - 3.1.1 Położenie geograficzno – administracyjne
 - 3.1.2 Budowa geologiczna i rzeźba terenu
 - 3.1.3 Warunki klimatyczne
 - 3.1.4 Wody powierzchniowe i podziemne
 - 3.1.5 Gleby i surowce naturalne
 - 3.1.6 Fauna i flora
 - 3.1.7 Formy ochrony przyrody
 - 3.1.8 Strefy ochrony uzdrowiskowej
 - 3.1.9 Zabytki objęte formami ochrony, o których mowa w ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami
 - 3.1.10 Sieć komunikacyjna
 - 3.1.11 Infrastruktura techniczna
 - 3.2 Obszary szczególnego zagrożenia powodzią
 - 3.3 Projektowane strefy planistyczne wraz z charakterystyką oddziaływania
- 4 Prognozowane skutki realizacji ustaleń projektu planu ogólnego na środowisko**
 - 4.1 Prognozowane rodzaje oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska
- 5 Przewidywane metody analizy skutków realizacji ustaleń projektu planu ogólnego**
- 6 Analiza celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotnych z punktu widzenia realizacji ustaleń projektu planu ogólnego**
- 7 Analiza istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizacji ustaleń projektu planu ogólnego, w szczególności dotyczących obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody**
- 8 Prognozowane oddziaływanie realizacji ustaleń projektu planu ogólnego na obszary NATURA 2000**
- 9 Analiza możliwego transgranicznego oddziaływania na środowisko związanego z realizacją ustaleń projektu planu ogólnego**
- 10 Rozwiązania mające na celu zapobieganie, zmniejszanie lub kompensowanie szkodliwych oddziaływań na środowisko związanych z realizacją ustaleń projektu planu ogólnego**
- 11 Analiza rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zaproponowanych w projekcie planu ogólnego**
- 12 Analiza potencjalnych zmian w środowisku w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu ogólnego**
- 13 Podsumowanie - streszczenie w języku niespecjalistycznym**
- 14 Piśmiennictwo, materiały źródłowe, akty prawne**
- 15 Oświadczenie**

1 Wprowadzenie.

1.1 Podstawa formalno – prawna opracowania prognozy

Projekt planu ogólnego Gminy Kudowa-Zdrój, zwany dalej planem ogólnym opracowano na podstawie Uchwały nr LXXVII/461/24 Rady Miejskiej Kudowy-Zdroju z dnia 27 marca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego gminy Kudowa-Zdrój

Podstawę prawną opracowania planu ogólnego stanowi:

- Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 ze zm.);
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wrysów (Dz. U. z 2023 r. poz. 2758);
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 2 maja 2024 r. w sprawie sposobu wyznaczania granic obszaru uzupełnienia zabudowy w planie ogólnym gminy (Dz. U. z 2024 r. poz. 729).

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko wynika z art.13i ust. 3 pkt 3 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r., oraz art. 46 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, ze zm.).

Przy opracowaniu niniejszej prognozy wykorzystano piśmiennictwo, materiały źródłowe oraz akty prawne wymienione w pkt 14.

1.2 Cel i zakres prognozy

Prognoza oddziaływania na środowisko do planu ogólnego sporządzana jest w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko prowadzonej na podstawie art. 46 ust. 1 pkt 1 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko .

Zakres niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska we Wrocławiu oraz z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Kłodzku.

Celem opracowania prognozy jest między innymi:

- analiza i ocena istniejącego stanu środowiska,
- ocena potencjalnego wpływu inwestycji realizowanych na podstawie ustaleń planu ogólnego na środowisko,
- ocena potencjalnych zmian, które mogą zaistnieć w środowisku wyniku realizacji ustaleń planu ogólnego oraz wskazanie rozwiązań minimalizujących i kompensujących potencjalne negatywne oddziaływanie.

Zakres prognozy jest zgodny z art. 51 ust. 2 i art. 52 ust. 1 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

1.3 Powiązania prognozy z innymi dokumentami

Przy opracowaniu prognozy do projektu planu ogólnego uwzględniono w szczególności ustalenia zawarte w:

- Planie zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego przyjętym uchwałą nr XIX/482/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 czerwca 2020 r.;
- Strategii Rozwoju Gminy Kudowa-Zdrój na lata 2021-2027 przyjętej uchwałą nr 0007.XXX/216/21 Rady Miejskiej Kudowy z dnia 12 marca 2021 r.;
- Zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Kudowa-Zdrój, uchwalona uchwałą nr IX/56/19 Rady Miejskiej Kudowy-Zdroju z dnia 29 maja 2019 r.;
- Miejsowym planie zagospodarowania przestrzennego miasta Uchwała nr XXII/154/96 z dnia 1996-08-30 r.;
- Miejsowym planie zagospodarowania przestrzennego osiedla domków jednorodzinnych przy ul. Nad Potokiem w Kudowie Zdroju Uchwała nr XXIX/272/98 z dnia 1998-06-18 r.;
- Miejsowym planie zagospodarowania przestrzennego zagospodarowania terenu, położonego w Kudowie Zdroju przy ulicy Słonecznej, w obrębie Nowy Zdrój, w granicach działek nr: 204, 205 i 206 AM-7 Uchwała nr XXXIII/204/2001 z dnia 2001-11-22 r.;
- Miejsowym planie zagospodarowania przestrzennego terenu, położonego w Kudowie Zdroju, przy ulicy Nad Potokiem, w Obrębie Zakrze, w granicach działek nr: 145/9, 145/14, 145/23, 145/24, 158, 159, 160, AM-4, na częściach działek nr: 145/22, 153 AM-4 i 62 AM-3 Uchwała nr XXXIII/205/2001 z dnia 2001-11-22 r.;
- Miejsowym planie zagospodarowania przestrzennego terenu mieszkalnictwa o niskiej intensywności zabudowy, w Kudowie Zdroju, przy ulicy Szkolnej, w Obrębie Zakrze, na działce nr 217 AM-5 Uchwała nr XXXIII/206/2001 z dnia 2001-11-22 r.;
- Miejsowym planie zagospodarowania przestrzennego terenu usług turystyki w Kudowie Zdroju, w obrębie Brzozowie, na działce nr 223 AM-15 Uchwała nr XXXIII/207/2001 z dnia 2001-11-22 r.;
- Miejsowym planie zagospodarowania przestrzennego zagospodarowania terenu, położonego w Kudowie Zdroju przy ulicy Słonecznej, w obrębie Nowy Zdrój, w granicach działek nr: 204, 205 i 206 AM-7 Uchwała nr XXXIII/208/2001 z dnia 2001-11-22 r.;
- Miejsowym planie zagospodarowania przestrzennego terenu, położonego w Kudowie Zdroju, przy ulicy Zdrojowej, w Obrębie Stary Zdrój, w granicach działki nr 233 AM-9 Uchwała nr XXXIII/209/2001 z dnia 2001-11-22 r.;
- Miejsowym planie zagospodarowania przestrzennego terenu usług turystyki w Kudowie Zdroju przy ulicy Chrobrego, w obrębie Czermna, na działce nr 370/2 AM-11 Uchwała nr XXXIII/210/2001 z dnia 2001-11-22 r.;
- Miejsowym planie zagospodarowania przestrzennego terenów usług turystyki w Kudowie Zdroju, w obrębie Brzozowie, na działce nr 182 AM-13 Uchwała nr XXXIII/212/2001 z dnia 2001-11-22 r.;
- Miejsowym planie zagospodarowania przestrzennego terenu w Kudowie Zdroju, Obręb Zakrze, w rejonie ulic: Głównej, Fabrycznej Uchwała nr XIII/63/2003 z dnia 2003-09-12 r.;

- Miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego miasta Kudowa Zdrój, dla terenu położonego przy ulicy Głównej, w rejonie przejścia granicznego Kudowa Zdrój – Słone, przeznaczonego pod specjalną strefę ekonomiczną
Uchwała nr XXIII/122/2004 z dnia 2004-05-31 r.;
- Zmianie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Kudowy Zdroju dla terenu obejmującego działkę nr 294 AM-10, w obrębie Słone, w rejonie ulicy Jasnej
Uchwała nr XLI/246/05 z dnia 2005-10-05 r.;
- Zmianie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Kudowy Zdroju dla działki nr 135 (AM – 6), obręb Pstrążna
Uchwała nr LII/324/06 z dnia 2006-07-26 r.;
- Miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego miasta Kudowy Zdroju w rejonie ulicy Fabrycznej – Obręb Zakrze
Uchwała nr VII/38/07 z dnia 2007-03-30 r.;
- Miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego miasta Kudowy Zdroju, dla terenu położonego przy ulicy Głównej, w rejonie przejścia granicznego Kudowa - Słone, przeznaczonego pod urządzenia komunikacji samochodowej, bazy i składy oraz usługi komercyjne
Uchwała nr IX/58/07 z dnia 2007-04-26 r.;
- Miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego miasta Kudowy-Zdroju, obręb Czermna, w rejonie Alei Jana Pawła II
Uchwała nr XXIII/153/08 z dnia 2008-04-29 r.;
- Miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego miasta Kudowy-Zdroju, dla terenu położonego przy ulicy Słone, przeznaczonego pod mieszkalnictwo niskiej intensywności, mieszkalnictwo pensjonatowe, usługi
Uchwała nr XXVI/172/08 z dnia 2008-09-01 r.;
- Miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego miasta Kudowy-Zdroju, Obręb Jakubowice, z przeznaczeniem pod usługi sportu, turystyki i rekreacji
Uchwała nr XXXVI/259/09 z dnia 2009-05-27 r.;
- Zmianie w miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Kudowy-Zdroju dla terenów obejmujących działki nr 144/2, 686/2, 686/11, 686/12, 686/13, 686/14, 686/54 oraz 686/50 i 686/56, w Obrębie Słone, w rejonie ulic: Nad Potokiem, Cisowej oraz Dębowej
Uchwała nr XXXVI/260/09 z dnia 2009-05-27 r.;
- Zmianie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Kudowy-Zdroju Obręb Brzozowie dla działki nr 183
Uchwała nr XLIV/311/09 z dnia 2009-11-18 r.;
- Zmianie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Kudowy-Zdroju dla terenu położonego w rejonie ulicy Mickiewicza
Uchwała nr XXI/136/12 z dnia 2012-09-05 r.;
- Zmianie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Kudowy-Zdroju dla terenu położonego w rejonie ulicy Buczka w Kudowie-Zdroju
Uchwała nr XXI/137/12 z dnia 2012-09-05 r.;
- Zmianie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Kudowa-Zdrój dla terenu położonego w obrębie Czermna w Kudowie-Zdroju
Uchwała nr XXI/138/12 z dnia 2012-09-05 r.;
- Zmianie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Kudowa – Zdrój dla terenu położonego w Kudowie – Zdroju, działki nr 386, 387/3 w obrębie Słone
Uchwała nr XXXIV/239/13 z dnia 2013-09-17 r.;
- Zmianie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Kudowa-Zdrój dla terenu położonego w Kudowie-Zdroju przy ulicy Kościuszki 10, obręb Czermna

- Uchwała nr XLVI/313/14 z dnia 2014-09-30 r.;
- Zmianie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Kudowa – Zdrój dla terenu Brzozowie
Uchwała nr IX/47/15 z dnia 2015-06-25 r.;
- Miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy Kudowa – Zdrój w rejonie przejścia granicznego
Uchwała nr XVIII/102/16 z dnia 2016-03-17 r.;
- Zmianie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Kudowa – Zdrój dla terenu położonego w rejonie ulic Głównej, Zdrojowej, Nad Potokiem i Kościelnej
Uchwała nr XXII/134/16 z dnia 2016-06-27 r.;
- Zmianie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Kudowa – Zdrój dla terenu położonego w Kudowie – Zdroju, działki nr 394/1 i 394/2 w obrębie Czerмна
Uchwała nr XLVI/296/18 z dnia 2018-05-28 r.;
- Zmianie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Kudowa – Zdrój dla terenu położonego w Kudowie – Zdroju, działka nr 98/7 w obrębie Czerмна
Uchwała nr XXI/139/20 z dnia 2020-06-30 r.;
- Zmianie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Kudowa – Zdrój dla terenu położonego w Kudowie – Zdroju, działka nr 382/2 w obrębie Czerмна - Uchwała nr XXI/140/20 z dnia 2020-06-30 r.;
- Zmianie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Kudowa – Zdrój dla terenu położonego w Kudowie – Zdroju, działka nr 413/6 w obrębie Czerмна
Uchwała nr XXI/141/20 z dnia 2020-06-30 r.;
- Zmianie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Kudowa – Zdrój dla terenu położonego w Kudowie – Zdroju, działki nr 178/1, 178/2, 178/3 i 178/4 w obrębie Czerмна
Uchwała nr XXI/142/20 z dnia 2020-06-30 r.;
- Miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy Kudowa-Zdrój dla strefy A ochrony uzdrowiskowej
Uchwała nr XXX/217/21 z dnia 2021-03-12 r.;
- Miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy Kudowa-Zdrój dla obszaru położonego w rejonie ulic Głównej, Łąkowej i Fabrycznej w Kudowie-Zdroju
Uchwała nr XXXIV/239/21 z dnia 2021-06-17 r.;
- Miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego miasta Kudowa-Zdrój w obrębach: Brzozowie, Czerмна, Jakubowice, Pstrężna, Słone, gmina Kudowa-Zdrój
Uchwała nr XLVII/317/22 z dnia 2022-06-30 r.;
- Zmianie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Kudowa - Zdrój w obrębach: Brzozowie, Czerмна, Nowy Zdrój, Pstrężna, Słone, Stary Zdrój oraz Zakrze, gmina Kudowa – Zdrój
Uchwała nr XVII/90/25 z dnia 26-03-25 r.;
- Opracowaniu ekofizjograficznym Gminy Kudowa-Zdrój.

2 Przyjęte założenia i metodyka opracowania prognozy

W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko równoległe z pracami projektowymi prowadzonymi nad projektem planu ogólnego sporządzona została niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko.

Prognoza zawiera analizę i ocenę obecnego stanu środowiska w obszarze Gminy Kudowa-Zdrój, perspektywy i możliwości zmiany tego stanu, oraz identyfikację działań zapisanych w ustaleniach planu ogólnego zmierzających do poprawy lub utrzymania stanu istniejącego.

Przy opracowywaniu dokumentu oparto się na piśmiennictwie, materiałach źródłowych, obowiązujących aktach prawnych, uwarunkowaniach środowiskowych występujących na obszarze objętym opracowaniem oraz przemyśleniach autorów wynikających z analizy dokumentu podstawowego – projektu planu ogólnego.

W opracowaniu przyjęto metodę oceny oddziaływania o różnym stopniu oraz różnym charakterze wpływu ustaleń planu ogólnego na środowisko z uwzględnieniem zagospodarowania istniejącego i projektowanego.

Prognoza zawiera analizę ustaleń planu ogólnego oraz opis prognozowanych oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska jak: różnorodność biologiczna, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnie ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki.

W opracowaniu przeanalizowano i oceniono przewidywane pozytywne i negatywne oddziaływania w aspekcie bezpośrednim, pośrednim, wtórnym, skumulowanym, krótkoterminowym, średnioterminowym, długoterminowym, stałym i chwilowym.

3 Analiza i ocena stanu środowiska

3.1 Ogólna charakterystyka uwarunkowań przyrodniczych i antropogenicznych

3.1.1 Położenie geograficzno – administracyjne

Gmina Kudowa-Zdrój położona jest w południowo-zachodniej Polsce, w województwie dolnośląskim, w powiecie kłodzkim, tuż przy granicy z Republiką Czeską. Leży w regionie Sudetów, u podnóża Gór Stołowych, w obrębie Kotliny Kłodzkiej, co nadaje jej górski oraz uzdrowski charakter.

Pod względem położenia względem większych ośrodków miejskich Kudowa-Zdrój znajduje się około 100 km od Wrocławia oraz około 40 km od Kłodzka, które stanowi główne centrum administracyjne i komunikacyjne regionu. Bliskość takich miast jak Wałbrzych czy czeski Hradec Králové sprzyja rozwojowi turystyki oraz współpracy transgranicznej.

Gmina posiada dogodne połączenia komunikacyjne dzięki przebiegającej przez jej obszar drodze krajowej nr 8, która stanowi ważny szlak transportowy łączący Wrocław z Kotliną Kłodzką oraz z granicą państwa. Droga ta jest częścią międzynarodowej trasy prowadzącej dalej w kierunku Pragi.

Według systemu regionalizacji fizycznogeograficznej w układzie dziesiętnym [Kondracki J.] obszar objęty opracowaniem należy do:

- megaregionu: Pozaalpejska Europa Środkowa (3),
- prowincji: Masyw Czeski (33),
- podprowincji: Sudety i Przedgórze Sudeckie (332),
- makroregion: Sudety Środkowe (332.5),
- mezoregion: Pogórze Orlickie (332.51).

3.1.2 Budowa geologiczna i rzeźba terenu

Miasto Kudowa – Zdrój położone jest w Obniżeniu Kudowy, w granicach dwóch jednostek fizycznogeograficznych – mezoregion Pogórze Orlickie i mezoregion Góry Stołowe.

Obszar objęty planem miejscowym, położony jest w granicach mezoregionu Pogórze Orlickie.

W rejonie Kudowy Zdroju występują, górno kredowe skały osadowe, głównie margle krzemionkowe i ilaste oraz różowe granity kudowskie, które lokalnie były stosowane jako popularny budulec.

W dolinie Bystrej teren pokryty jest rzecznyymi osadami plejstoceńskimi ze zlodowacenia środkowopolskiego oraz holoceńskimi aluwiami rzecznyymi.

Słone charakteryzuje mało urozmaicony krajobraz i niewielkie różnice wysokości względnych. Nieliczne wzgórza zbudowane są z osadów karbońskich.

3.1.3 Warunki klimatyczne

Obszar objęty planem miejscowym położony jest w strefie klimatu umiarkowanego o charakterze podgórskim. Jest to klimat bodźcowy o silnych wpływach atlantyckich.

Położenie Kudowy na południowych stokach powoduje, że ma ona łagodniejszy klimat od miejscowości położonych w Kotlinie Kłodzkiej, od których jest oddzielona Przełęczą Polskie Wrota. Średnia temperatura roku w rejonie Kudowy Zdroju wynosi około 7°C (w wyższych partiach Gór Stołowych temperatury są odpowiednio niższe).

Średnia temperatura najcieplejszego miesiąca (lipca) wynosi około 16°C, natomiast najzimniejszego miesiąca (stycznia) około -3,5°C. Roczne amplitudy temperatury są dość wysokie i wynoszą około 20°C. Roczna suma opadów wynosi około 750 – 800 mm (maksimum opadów przypada na lipiec, minimum na luty – marzec).

Dominują wiatry z kierunków południowo – zachodnich, poza majem, czerwcem oraz lipcem, kiedy przeważa wiatr północny.

W cyklu rocznym występuje przewaga dni pochmurnych nad słonecznymi.

3.1.4 Wody powierzchniowe i podziemne

Obszar Gminy Kudowa-Zdrój należy do dorzecza Łaby i zlewiska Morza Północnego. Maksymalne przepływy wód następują w lipcu a minimalne w lutym - marcu, ma to związek z ilością opadów.

Obszar objęty planem miejscowym należy do jednostki planistycznej gospodarowania wodami – jednolitej części wód powierzchniowych o europejskim kodzie JCWP - PLRW500049449 - Czernica, należącej do scalonej części wód powierzchniowych SCWP - SO1201, region wodny Metuje. Zgodnie z zapisami Planu Gospodarowania Wodami JCWP została oceniona jako naturalna o złym stanie zagrożona osiągnięciem celu środowiskowego jakim jest dobry stan ekologiczny.

Wody podziemne występują w mezozoicznych i czwartorzędowych utworach skalnych, na głębokości od 5 do 15 m (GUMW – głębokość głównego piętra wodonośnego).

W Kudowie Zdrój i w okolicy występują wody mineralne reprezentowane przez szczawy głównie wodorowęglanowe i żelazisto arsenowe. Wszystkie eksploatowane ujęcia wód mineralnych zlokalizowane są w granicach Parku Zdrojowego.

3.1.5 Gleby i surowce naturalne

Gleby gminy Kudowa-Zdrój są typowe dla obszarów górskich Sudetów i pozostają w ścisłym związku z budową geologiczną oraz ukształtowaniem terenu. Powstały głównie ze zwietrzelin piaskowców Gór Stołowych oraz lokalnie skał granitowych, dlatego mają najczęściej charakter płytki i kamienisty.

Na terenie gminy dominują gleby brunatne, które są umiarkowanie żyzne, lecz zazwyczaj kwaśne i ubogie w składniki pokarmowe. Oprócz nich występują także gleby bielcowe, tworzące się na ubogich, piaszczystych podłożach – są one silnie kwaśne i mało przydatne rolniczo. Na stromych stokach spotyka się również gleby inicjalne czyli gleby słabo wykształcone, o niewielkiej miąższości i dużej zawartości materiału skalnego.

Według danych z ewidencji gruntów użytki gruntowe klasy bonitacyjnej II-III (w tym łąki, pastwiska oraz grunty orne) stanowią nieliczne rozproszone enklawy i jest ich łącznie 39,1 ha.

Użytki gruntowe I klasy bonitacyjnej nie występują.

Lasy na obszarze gminy Kudowa-Zdrój zajmują znaczną część powierzchni i są typowe dla regionów górskich Sudetów, zwłaszcza Gór Stołowych. Dominują tu przede wszystkim lasy świerkowe, które powstały zarówno naturalnie, jak i w wyniku działalności człowieka (nasadzeń gospodarczych). Obok nich występują także lasy mieszane, w których pojawiają się buk, jodła oraz jawor, szczególnie w miejscach o lepszych warunkach siedliskowych. W niższych położeniach i w dolinach spotkać można również domieszkę drzew liściastych, takich jak brzoza czy olsza.

Lasy te rosną głównie na ubogich, kwaśnych glebach brunatnych i bielicowych, co wpływa na ich skład gatunkowy i strukturę. Znaczna część drzewostanów ma charakter sztuczny, jednowiekowy, co czyni je mniej odpornymi na choroby, szkodniki oraz czynniki atmosferyczne, takie jak silne wiatry czy susze. W ostatnich latach prowadzi się działania mające na celu przebudowę tych lasów w kierunku bardziej zróżnicowanych i naturalnych ekosystemów, z większym udziałem gatunków liściastych

Łączna powierzchnia gruntów leśnych wynosi 1949,9 ha.

Na obszarze Gminy Kudowa-Zdrój znajduje się fragment udokumentowanego złoża wód leczniczych „Kudowa WL 7923”. Złoże położone jest w centralnej części gminy oraz częściowo na obszarze gminy Lewin Kłodzki.

Obejmuje dwie części o łącznej powierzchni 1472,5 ha.

Dla złoża ustanowiono teren i obszar górniczy o numerze rejestrowym 5/1/47. Nadzór na złożem sprawuje Okręgowy Urząd Górniczy we Wrocławiu natomiast wykonawcą koncesji są Uzdrowiska Kłodzkie S.A. - Grupa PGU z siedzibą w Polanicy-Zdrój.

3.1.6 Fauna i flora

Na obszarze Gminy Kudowa – Zdrój świat roślinny jest mocno zróżnicowany. Na terenach leśnych największe powierzchnie zajmują monokultury świerkowe. Fragmenty zbiorowisk leśnych zbliżonych do naturalnych zachowały się na niewielkich powierzchniach. W dolinach potoków rozwijają się zbiorowiska łąkowe. Większą część obszaru miasta zajmują zbiorowiska nieleśne – są to m.in. świeże i wilgotne łąki z klasy Molinio-Arrhenatheretea. Najbardziej rozpowszechnione na terenie miasta są łąki wilgotne z rzędu Molinietalia. Roślinność wodna i szuwarowa związana jest przede wszystkim z niewielkimi sztucznymi zbiornikami wodnymi.

Na obszarze objętym planem miejscowym na terenach łąk i pastwisk występuje głównie górska roślinność łąkowa reprezentowana przez pospolite gatunki traw i ziół.

Na obszarach leśnych wśród drzewostanów dominują lasy świerkowe oraz sosnowe. Dominującymi typami siedliskowymi są lasy mieszane górskie świeże oraz lasy górskie świeże.

Na terenie miasta Kudowa Zdrój stwierdzono występowanie 27 gatunków ssaków należących do 5 rzędów, w tym ochroną gatunkową objętych jest 8 gatunków, nie licząc niedźwiedzia – największego drapieżnika objętego ochroną gatunkową, który odbywał wędrówki na tym obszarze w latach 1991-98. Kolejny przedstawiciel drapieżnych – wydra – również objęty ochroną gatunkową. Obserwowana koło Kudowy - Słone, nie odnaleziono pewnych śladów bytności tego ssaka, ale nie można wykluczyć jej obecności. Na badanym obszarze stwierdzono 4 przedstawicieli z objętego ochroną prawną rzędu owadożernych.

Podczas obserwacji na terenie miasta Kudowa Zdrój stwierdzono występowanie 11 gatunków nietoperzy. Spośród nich, jeden - nocek duży - jest wymieniony w Załączniku II Dyrektywy Rady EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Natura 2000).

W trakcie badań na terenie miasta Kudowa Zdrój stwierdzono występowanie 91 lęgowych gatunków ptaków. 87 gatunków jest objętych ochroną gatunkową. W tym dwa gatunki znajdują się w załączniku I Dyrektywy Ptasiej, cztery gatunki uznawane są za zagrożone w skali Śląska. Należy podkreślić, że derkacz, stwierdzony na czterech stanowiskach, w ostatnich latach wpisany został na międzynarodową listę gatunków zagrożonych wyginięciem w skali świata. Lista gatunków potencjalnie zagrożonych na Śląsku składa się z sześciu gatunków ptaków lęgowych w gminie Kudowa Zdrój. Ponadto w gminie gniazduje 11 dalszych, nielicznych i zasługujących na ochronę w skali lokalnej.

Płazy reprezentowane są na terenie miasta Kudowa Zdrój przez 6 gatunków. Do najcenniejszych należą: salamandra plamista i traszka grzebieniasta.

Gady reprezentowane są przez 1 gatunek.

Na terenie miasta występuje 5 gatunków ryb i brak wśród nich gatunków chronionych.¹

Na obszarze opracowania świat zwierzęcy jest ubogi, reprezentowany głównie przez niewielkie ssaki - gryzonie oraz ptaki, występujące pospolicie na terenie całego kraju.

3.1.7 Formy ochrony przyrody

Na obszarze Gminy Kudowa-Zdrój występują dwa fragmenty obszarowych form ochrony przyrody.

Park Narodowy Gór Stołowych

- Podstawa prawna ustanowienia:
 - Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 września 1993 r. w sprawie utworzenia Parku Narodowego Gór Stołowych (Dz.U. z 1993 r. Nr 88, poz. 407);
 - Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 stycznia 1997 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie utworzenia Parku Narodowego Gór Stołowych (Dz.U. z 1997 r. Nr 5, poz. 25)
 - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 18 lutego 2013 r. w sprawie nadania statutu Parkowi Narodowemu Gór Stołowych z siedzibą w Kudowie-Zdroju (Dz.U. z 2013 r. poz. 288).
- Lokalizacja: fragment północno-wschodniej i północnej części gminy Kudowa-Zdrój.
- Ogólny przedmiot ochrony: przedmiotem ochrony Parku Narodowego Gór Stołowych jest unikatowa w skali Polski i Europy przyroda nieożywiona – w szczególności rzeźba piaskowcowa z charakterystycznymi formami skalnymi, labiryntami i ostańcami.

Dla ochrony Parku Narodowego Gór Stołowych na obszarze gminy ustanowiono otulinę parku narodowego, która rozciąga się od drogi krajowej nr 8 do granicy z Republiką Czeską.

Otulina pełni funkcję strefy ochronnej, która zabezpiecza jego najcenniejsze zasoby przed szkodliwymi czynnikami zewnętrznymi, takimi jak zanieczyszczenia, hałas czy nadmierna zabudowa. Jej głównym zadaniem jest tworzenie bufora łagodzącego wpływ działalności człowieka oraz ochrona korytarzy ekologicznych, dzięki którym zwierzęta mogą bezpiecznie przemieszczać się poza granice parku. Jednocześnie otulina przejmuje główny ciężar ruchu turystycznego i infrastruktury usługowej, co pozwala odciążyć przyrodę samego parku.

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk (SOO) Natura 2000 „Góry Stołowe” (PLH020004)*

- Podstawa prawna ustanowienia: Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 11 września 2023 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Góry Stołowe (PLH020004).
- Lokalizacja: północno-wschodnia części obszaru gminy Kudowa-Zdrój.
- Ogólny przedmiot ochrony:
 - Siedliska przyrodnicze, lądowe ekosystemy nieleśne, ekosystemy torfowiskowe i inne ekosystemy zależne od wód, ekosystemy wodne.
 - Ochrona gatunków chronionych roślin, zwierząt, w tym ptaków, nietoperzy oraz innych zwierząt wskazanych w dyrektywach Unii Europejskiej.
- Znaczenie obszaru: Obszar ważny dla zachowania bioróżnorodności. Rodzaj podłoża sprzyja występowaniu cennej mozaiki siedlisk leśnych, naskalnych i murawowych. Na uwagę

¹ Jankowski W. (red.), Fulica, Inwentaryzacja Przyrodnicza Województwa Dolnośląskiego - Miasto Kudowa Zdrój, Wrocław 2002;

zasługuje bogata flora mszaków (opisano stąd nowy dla Polski gatunek *Dicranum sendtneri*). Góry Stołowe są jedynymi w Polsce górami o budowie płytowej, o unikatowych walorach krajobrazowych.

Góry Stołowe są jedynymi w Polsce górami płytowymi z interesującymi formami rzeźby skalnej. Zbudowane są z najmłodszych w niecce środkowosudeckiej, górnokredowych piaskowców ciosowych i margli. Skały zalegają nieckowato, ale bardzo płasko, tworząc dwupiętrową strukturę (górną płytą jest silnie spękana i zwiertzała) o wierzchowinach przypominających z daleka stół.

Szata roślinna tych gór należy do piętra regla dolnego lecz została silnie przekształcona przez człowieka i obecnie jest to głównie las świerkowy wprowadzony w miejsce wyciętych lasów bukowo-jodłowych. Dobrze zachowały się dolnoreglowe zbiorowiska lasów bukowych w rejonie Rogowej Kopy, Darnkowskiego Potoku i Poźnej. Lokalnie można spotkać naturalne świerczyny i reliktowe stanowiska boru sosnowego. Występują tu łąkowe zbiorowiska o dużym stopniu naturalności. Na środkowym spłaszczeniu występują torfowiska wysokie.

*Opracowano na podstawie Standardowego formularza danych Natura 2000 - obszar PLH020004.

Obszar Specjalnej Ochrony (OSO) Natura 2000 „Góry Stołowe” (PLB20006)*

- Podstawa prawna ustanowienia: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków.
- Lokalizacja: całość obszaru gminy Kudowa-Zdrój.
- Ogólny przedmiot ochrony:
 - Zachowanie populacji dziko występujących ptaków.
 - Zachowanie siedlisk, charakterystycznych dla masywu Góry Stołowe (głównie teren Parku Narodowego Gór Stołowych i okolicznych kompleksów leśnych).
- Znaczenie obszaru: Obszar ważny dla zachowania bioróżnorodności. Na terenie obszaru N2000 stwierdzono występowanie 167 gatunków ptaków, z czego za lęgowe lub prawdopodobnie lęgowe uznano 115 gatunków. Wykazano 15 gatunków ptaków lęgowych objętych szczególną ochroną na obszarze Unii Europejskiej, ujętych w I załączniku Dyrektywy Ptasiej (Dyrektywa 79/409/EWG).

Obszar obejmuje Góry Stołowe (ok. 60% obszaru), Wzgórza Lewińskie oraz Obniżenia: Dusznickie i Kudowy. Podłoże stanowią tu głównie piaskowce i granitoidy. Wysoko położone, płaskie stoliwa, nierzadko mocno spękane i usiane ostańcami skalnymi, otoczone są tu urwistymi ścianami (np. Skłon Radkowa, Pasterska Góra, Skłon Batorowa, Skały Puchacza, Szczeliniec Wielki i Mały, Masyw Skalniaka).

Szata roślinna należy w większości do piętra regla dolnego a poniżej 500 m n.p.m. do piętra pogórza. Roślinność została silnie przekształcona przez człowieka i obecnie regiel dolny stanowią głównie silnie osłabione świerczyny wprowadzone w miejsce lasów bukowo-jodłowych. Dobrze zachowały się dolnoreglowe zbiorowiska lasów bukowych w rejonie Rogowej Kopy, Darnkowskiego Potoku i Pośnej oraz miejscami płaty górskich jaworzyn. Lokalnie można spotkać naturalne świerczyny i reliktowe stanowiska boru sosnowego.

Gdzieniedzie zachowały się torfowiska wysokie z największym Wielkim Torfowiskiem Batorowskim.

Charakterystyczne są tu duże obszary łąk górskich o na wpół naturalnym charakterze, z bujną roślinnością trawiastą i ziołoroślami, miejscami z kępami krzewów, szczególnie liczne w okolicach Łężyc, Lewina Kłodzkiego i Kudowy-Zdrój. Obszar jest stosunkowo wilgotny z powodu obecności licznych, małych potoków i dużej ilości opadów, aczkolwiek ubogi w większe wody płynące.

W granicach ostoi znajduje się w całości Park Narodowy Gór Stołowych oraz jego otulina, a także siedliskowy obszar Natura 2000 „Góry Stołowe” PLH020004.

* Opracowano na podstawie Standardowego formularza danych Natura 2000 - obszar PLB020006.

Pomniki przyrody ożywionej:

Na obszarze Gminy Kudowa-Zdrój występuje 14 pomników przyrody ożywionej stanowiące pojedyncze drzewa zabytkowe oraz dwie grupy drzew zabytkowych.

Drzewa zabytkowe:

- Gatunek drzewa: Klon pospolity – (*Acer platanoides*),
 - Wysokość [m]:19,
 - Pierśnica [cm]:115,
 - Obwód [cm]:361,
 - Położenie: Rośnie przy ul. 1 Maja, na wysokości posesji nr 55
- Gatunek drzewa: Dąb szypułkowy – (*Quercus robur*),
 - Wysokość [m]:23,
 - Pierśnica [cm]:106,
 - Obwód [cm]:333,
 - Położenie: Rośnie w głębi podwórka, przy ul. Słonecznej 11A.
- Gatunek drzewa: Topola biała – (*Populus alba*),
 - Wysokość [m]:33,
 - Pierśnica [cm]:172,
 - Obwód [cm]:540,
 - Położenie: Rośnie za skwerem przy ul. Moniuszki, obok ogrodzenia parkingu.
- Gatunek drzewa: Cis pospolity – (*Taxus baccata*),
 - Wysokość [m]:10,
 - Pierśnica [cm]:66,
 - Obwód [cm]:207,
 - Położenie: Rośnie przy skrzyżowaniu ul. Zdrojowej z ul. Kombatantów.
- Gatunek drzewa: Żywotnik olbrzymi – (*Thuja gigantea*),
 - Wysokość [m]:27,
 - Pierśnica [cm]:58,
 - Obwód [cm]:182,
 - Położenie: Rośnie przy ul. Słowackiego, na wysokości budynku nr 10.
- Gatunek drzewa: Miłorząb dwuklapowy – (*Ginkgo biloba*),
 - Wysokość [m]:19,
 - Pierśnica [cm]:62,
 - Obwód [cm]:195,
 - Położenie: Rośnie przy ul. Słowackiego, po zachodniej stronie budynku nr 8.
- Gatunek drzewa: Jesion wyniosły – (*Fraxinus excelsior*),
 - Wysokość [m]:22,
 - Pierśnica [cm]:190,
 - Obwód [cm]:597,
 - Położenie: Rośnie przy ul. Zdrojowej, na wysokości budynku nr 41.

I grupa drzew zabytkowych:

- Gatunek drzewa: Buk pospolity – (*Fagus sylvatica*),
 - Wysokość [m]:28,
 - Pierśnica [cm]:123,

- Obwód [cm]:386
- Położenie: Grupa drzew, rosną w południowej części Parku Zdrojowego, ok. 20 m od najbliższego budynku.
- Gatunek drzewa: Buk pospolity – (*Fagus sylvatica*),
 - Wysokość [m]:22,
 - Pierśnica [cm]:62,
 - Obwód [cm]:195,
 - Położenie: Rośnie w Parku Zdrojowym, przy deptaku na północny zachód od budynku z numerem 41A.
- Gatunek drzewa: Miłorząb dwuklapowy – (*Ginkgo biloba*),
 - Wysokość [m]:19,
 - Pierśnica [cm]:83,
 - Obwód [cm]:261,
 - Położenie: Rośnie w Parku Zdrojowym, przy deptaku na północ od budynku nr 41A.

II grupa drzew zabytkowych:

- Gatunek drzewa: Jałowiec chiński – (*Juniperus chinensis*),
 - Wysokość [m]:3,
 - Pierśnica [cm]:26,
 - Obwód [cm]:82,
 - Położenie: Grupa drzew, rosną we wschodniej części Parku Zdrojowego, przy deptaku, obok pomnika Moniuszki.
- Gatunek drzewa: Sosna amerykańska – (*Pinus strobus*),
 - Wysokość [m]:34,
 - Pierśnica [cm]:151,
 - Obwód [cm]:474,
 - Położenie: Rośnie we wschodniej części Parku Zdrojowego, ok. 50 m na południe od ul. Moniuszki.
- Gatunek drzewa: Buk pospolity – (*Fagus sylvatica*),
 - Wysokość [m]:28,
 - Pierśnica [cm]:132,
 - Obwód [cm]:415,
 - Położenie: Rośnie we wschodniej części Parku Zdrojowego, na polanie, na północ od pomnika Moniuszki.
- Gatunek drzewa: Buk pospolity – (*Fagus sylvatica*),
 - Wysokość [m]:31,
 - Pierśnica [cm]:125,
 - Obwód [cm]:393,
 - Położenie: Rośnie kilkanaście metrów na południowy zachód od ul. Moniuszki, na północ od innego pomnikowego buka pospolitego.
- Gatunek drzewa: Dąb szypułkowy – (*Quercus robur*),
 - Wysokość [m]:23,
 - Pierśnica [cm]:107,
 - Obwód [cm]:336,
 - Położenie: Rośnie u zbiegu ul. T. Kościuszki i B. Chrobrego.
- Gatunek drzewa: Lipa szerokolistna – (*Tilia platyphyllos*),
 - Wysokość [m]:24,
 - Pierśnica [cm]:160,
 - Obwód [cm]:503,

- Położenie: Rośnie w zachodniej części dawnej wsi Pstrążna przy głównej drodze.

Pomniki przyrody nieożywionej:

Na obszarze Gminy Kudowa-Zdrój występuje jeden pomnik przyrody nieożywionej.

Jest to „Czartowski Kamień” będący ostańcem granitowym. Skałka zbudowana jest z granitów kudowskich wieku karbońskiego. Dla granitów tych charakterystyczna jest duża zawartość różowego skalenia.

Znajduje się po prawej stronie drogi z Czermej do Pstrążnej, to grupa skalna położona przy drodze z Kudowy Zdroju do Pstrążnej na krótkim grzbiecie odchodzącym od wzniesienia " Duże Brusznice", w widłach potoku Czermnica i jego dopływu, na wysokości około 540 m n.p.m.

3.1.8 Strefy ochrony uzdrowiskowej

Gmina Kudowa-Zdrój posiada status uzdrowiska w związku z tym ustalono strefy ochrony uzdrowiskowej, o których mowa w przepisach ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych.

Zgodnie ze „Statutem Uzdrowiska Kudowa-Zdrój” zatwierdzonym na podstawie:

- Uchwały Nr XLVII/324/09 Rady Miejskiej Kudowy-Zdroju z dnia 16 grudnia 2009 roku w sprawie: ustanowienia Statutu Uzdrowiska Kudowa-Zdrój;
- Uchwały Nr LI/352/10 Rady Miejskiej Kudowy-Zdroju z dnia 24 lutego 2010 roku w sprawie: zmiany Uchwały Nr XLVII/324/09 Rady Miejskiej Kudowy – Zdroju z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie ustanowienia Statutu Uzdrowiska Kudowa – Zdrój;
- Uchwały Nr V/23/11 Rady Miejskiej Kudowy-Zdroju z dnia 3 marca 2011 roku w sprawie: zmiany Uchwały Nr LI/352/10 Rady Miejskiej Kudowy – Zdroju z dnia 24 lutego 2010 r. zmieniającej Uchwałę Nr XLVII/324/09 Rady Miejskiej Kudowy – Zdroju z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie ustanowienia Statutu Uzdrowiska Kudowa – Zdrój;
- Uchwały nr XX/134/12 Rady Miejskiej Kudowy-Zdroju z dnia 28 czerwca 2012r. w sprawie zmiany Statutu Uzdrowiska Kudowa-Zdrój;
- Uchwały nr XLII/289/14 Rady Miejskiej Kudowy-Zdroju z dnia 28 maja 2014r. w sprawie: zmiany Statutu Uzdrowiska Kudowa-Zdrój;

wydzielono następujące strefy ochrony uzdrowiskowej:

- strefę "A" o powierzchni 92,99 ha,
- strefę "B " o powierzchni 367,49 ha,
- strefę "C" o powierzchni 2938,52 ha.

W poszczególnych strefach ochrony uzdrowiskowej przyjmuje się następujące wskaźniki terenów zielonych:

- w strefie "A", procentowy udział terenów zieleni powinien wynosić nie mniej niż 75 % powierzchni obszaru strefy;
- w strefie "B procentowy udział terenów zieleni powinien wynosić nie mniej niż 55% powierzchni obszaru strefy;
- w strefie "C" procentowy udział terenów zieleni powinien wynosić nie mniej niż 45% powierzchni obszaru strefy.

3.1.9 Dziedzictwo kulturowe i ochrona konserwatorska

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami formami ochrony zabytków są:

- wpis do rejestru zabytków;
- wpis na Listę Skarbów Dziedzictwa;

- uznanie za pomnik historii;
- utworzenie parku kulturowego;
- ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego.

Na obszarze Gminy Kudowa-Zdrój nie ustalono form ochrony zabytków na mocy wpisu na Listę Skarbów Dziedzictwa, uznanie za pomnik historii, utworzenie parku kulturowego.

Na mocy ustaleń planów miejscowych objęto część obiektów ujętych w wykazie zabytków prowadzonym przez Dolnośląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków we Wrocławiu.

Obiekty i obszary objęte ochroną konserwatorską na mocy wpisu do rejestru zabytków wyszczególniono w tabeli nr 1 określającej obiekty i obszary objęte ochroną konserwatorską na mocy wpisu do rejestru zabytków*

Tabela nr 1*

Lp.	Miejscowość	Rodzaj obiektu	Obiekt / zespół	Ulica	Nr	Rejestr zabytków	Data wpisu
1	Kudowa-Zdrój	kościół	kaplica, ob. kościół ewangelicko - augsburski na Wzgórzu Kaplicznym	Moniuszki	6	598/A/05	23.09.2005
2	Kudowa-Zdrój	publiczne	hotel "Polonia"	Moniuszki	2	A/6188	12.10.2020
3	Kudowa-Zdrój	park	park zdrojowy	-----	-----	1165/Wł	28.03.1986
4	Kudowa-Zdrój	publiczne	hała spacerowa w parku zdrojowym	-----	-----	667/A/05	30.11.2005
5	Kudowa-Zdrój	publiczne	pensjonat "Bajka"	Zdrojowa	36	1514/Wł	06.08.1996
6	Kudowa-Zdrój	dzwonnica	dzwonnica pożarowa	1 Maja	61	958/Wł	20.07.1983
7	Kudowa-Zdrój	kościół	kościół filialny p.w. św. Piotra i Pawła	Brzozowie	-----	1145/Wł	25.10.1985
8	Kudowa-Zdrój	dzwonnica	dzwonnica przy kościele filialnym p.w. św. Piotra i Pawła	Brzozowie	-----	1144/Wł	25.10.1985
9	Kudowa-Zdrój	kościół	kościół parafialny p.w. św. Bartłomieja	Czermna	-----	1146/Wł	25.10.1985
10	Kudowa-Zdrój	dzwonnica	dzwonnica przy kościele parafialnym	Czermna	-----	1457	25.11.1965
11	Kudowa-Zdrój	kaplica	kaplica cmentarna, kaplica Czaszek przy kościele parafialnym	Czermna	-----	693	10.05.1960

12	Kudowa-Zdrój	chałupa	chałupa drewniana (pierwotnie ul. Kościuszki 122 w Kudowie Zdroju)	Pstrążna	-----	A/4273/937/Wł	31.03.1983
13	Kudowa-Zdrój	publiczne	zajazd (pierwotnie Szalejów Dolny nr 7)	Pstrążna	-----	A/4270/737	14.09.1960
14	Kudowa-Zdrój	chałupa	chałupa zrębowa (pierwotnie Nowa Łomnica nr 29)	Pstrążna	-----	A/4272/1083/Wł	01.18.1985
15	Kudowa-Zdrój	dzwonnica	dzwonnica alarmowa (pierwotnie Gołaczów nr 19)	Pstrążna	-----	955/Wł	15.07.1983
16	Kudowa-Zdrój	gospodarczy	stodoła (pierwotnie Kudowa, Kościuszki 73)	Pstrążna	-----	A/4271/1087/Wł	01.18.1985
17	Kudowa-Zdrój	dom mieszkalny	dom mieszkalno-gosp.	Słone	102	737/Wł	30.04.1980
18	Kudowa-Zdrój	kościół	kościół parafialny p.w. św. Katarzyny (Zakrze)	Kościelna	-----	797/Wł	25.05.1981
19	Kudowa-Zdrój	cmentarz	cmentarz przy kościele par. p.w. św. Katarzyny (Zakrze)	Kościelna	-----	921/Wł	31.12.1982
20	Kudowa-Zdrój	Ośrodek historyczny miasta	układ przestrzenny	-----	-----	684/Wł	08.12.1977
21	Kudowa-Zdrój	Układ ruralistyczny dawnej wsi Pstrążna	układ przestrzenny	Pstrążna	-----	1139/Wł	30.09.1985

*Opracowano na podstawie danych udostępnionych przez Dolnośląskiego Konserwatora Zabytków we Wrocławiu.

3.1.10 Sieć komunikacyjna

Gmina Kudowa-Zdrój dysponuje infrastrukturą komunikacyjną opartą głównie na transporcie drogowym, z wyraźnym znaczeniem drogi krajowej nr 8 jako osi tranzytowej. Uzupełnia go sieć dróg lokalnych oraz linia kolejowa nr 309. Mimo funkcjonalności systemu, jego głównym problemem jest nadmierne obciążenie ruchem tranzytowym odbywającym się na drodze krajowej nr 8.

- **Transport drogowy**

Podstawę systemu komunikacyjnego miasta stanowi układ dróg o znaczeniu krajowym, wojewódzkim oraz lokalnym.

Najważniejszym elementem jest droga krajowa nr 8, przebiegająca przez miasto ulicą Główną. Droga ta pełni funkcję głównego ciągu tranzytowego, przenosząc niemal cały ruch przelotowy przez

Kudowę-Zdrój. Charakteryzuje się dużym natężeniem ruchu (ok. 8000 pojazdów na dobę), co powoduje znaczące obciążenie komunikacyjne, zwłaszcza w centrum miasta. Jednocześnie droga ta ma ograniczoną funkcję obsługi terenów przyległych.

Drugim istotnym elementem jest droga wojewódzka nr 387, przebiegająca ulicami Zdrojową i 1 Maja oraz dalej tzw. „drogą stu zakrętów”. W części miejskiej pełni funkcję drogi zbiorczej, obsługując przyległą zabudowę i ruch lokalny, natomiast poza miastem ma charakter trasy turystycznej prowadzącej przez obszary Parku Narodowego Gór Stołowych. Natężenie ruchu jest niższe niż na drodze krajowej, jednak nadal istotne dla funkcjonowania miasta.

Uzupełnieniem systemu są drogi i ulice lokalne, które zapewniają obsługę wewnętrzną miasta oraz powiązania między jego częściami. Do najważniejszych należą:

- ul. Nad Potokiem – łącząca Słone z centrum,
- ciąg Aleja Jana Pawła II – Kościuszki – obsługujący m.in. Czermną i Pstrążną,
- drogi do Brzozowia i Jakubowic,
- układ ulic Fabryczna – Tkacka – Boczna.

• Transport kolejowy

Gmina Kudowa-Zdrój posiada dostęp do transportu kolejowego poprzez linię kolejową nr 309 (Kłodzko Nowe – Kudowa-Zdrój), zakończoną stacją końcową w południowej części miasta.

Linia kolejowa obsługuje głównie lokalny ruch turystyczny

3.1.11 Infrastruktura techniczna

Analiza systemów infrastruktury technicznej wskazuje, że Kudowa-Zdrój dysponuje dobrze rozwiniętą i funkcjonalną infrastrukturą, która w dużym stopniu zaspokaja potrzeby mieszkańców i użytkowników miasta. Poszczególne systemy są w większości wystarczające i nie wymagają zasadniczych zmian na poziomie strategicznym. Problemy występują głównie na terenach peryferyjnych o rozproszonej zabudowie, gdzie infrastruktura jest niepełna lub niedostatecznie rozwinięta. W tych obszarach konieczne są lokalne inwestycje uzupełniające, np. w zakresie kanalizacji czy indywidualnych systemów oczyszczania ścieków.

Na obszarze Gminy Kudowa-Zdrój występują następujące elementy infrastruktury technicznej:

• Zaopatrzenie w wodę

System wodociągowy w Kudowie-Zdroju jest dobrze rozwinięty i oparty na zasilaniu dwustronnym, co zwiększa jego bezpieczeństwo i niezawodność. Woda dostarczana jest zarówno ze Stacji Uzdatniania Wody w Dańczowie, skąd transportowana jest grawitacyjnie do zbiorników retencyjnych, jak i z ujęć karłowsko-błażejowickich, które stanowią ważne źródło wody o wysokiej jakości. Sieć wodociągowa opiera się na magistralach połączonych przewiązkami, co umożliwia mieszanie wody z różnych ujęć i zapewnia stabilność dostaw. Miasto korzysta z kilku ujęć, w tym ujęć infiltracyjnych, drenażowych i głębinowych, zlokalizowanych zarówno na terenie miasta, jak i poza jego granicami (np. w Parku Narodowym Gór Stołowych). Wydajność systemu jest wystarczająca dla potrzeb mieszkańców, a dostęp do sieci wodociągowej obejmuje około 99% ludności, co świadczy o bardzo wysokim stopniu zwodociągowania.

• Kanalizacja sanitarna i deszczowa

System kanalizacyjny w Kudowie-Zdroju ma charakter mieszany, obejmujący zarówno kanalizację sanitarną, jak i deszczową. Kanalizacja sanitarna funkcjonuje w układzie grawitacyjno-pompowym,

z głównym kolektorem wybudowanym jeszcze na początku XX wieku, który częściowo pełni funkcję ogólnospławną. Sieć kanalizacyjna obejmuje większość terenów miejskich i ma długość około 41 km, a korzysta z niej około 93% mieszkańców. Ścieki odprowadzane są do nowoczesnej oczyszczalni mechaniczno-biologicznej, która została zmodernizowana i spełnia współczesne wymagania środowiskowe, umożliwiając skuteczne usuwanie zanieczyszczeń, w tym związków azotu i fosforu. Kanalizacja deszczowa obejmuje większość terenów zabudowanych, jednak na obszarach peryferyjnych, gdzie brak kanalizacji sanitarnej, często pełni funkcję systemu ogólnospławnego, odprowadzając wody opadowe do cieków powierzchniowych.

- **Zaopatrzenie w gaz**

System gazowy w Kudowie-Zdroju uległ znaczącej modernizacji w latach 90., kiedy to zastąpiono gaz sztuczny gazem ziemnym doprowadzanym gazociągiem wysokiego ciśnienia. Obecnie funkcjonuje rozbudowana sieć gazowa obejmująca zarówno sieci niskiego, jak i średniego ciśnienia, o łącznej długości przekraczającej 60 km wraz z przyłączami. Gaz dostarczany jest do ponad trzech tysięcy odbiorców, z czego część wykorzystuje go do celów grzewczych. System ten stanowi istotny element infrastruktury energetycznej miasta i przyczynia się do ograniczenia niskiej emisji zanieczyszczeń, co ma szczególne znaczenie dla uzdrowskiego charakteru Kudowy-Zdroju.

- **Zaopatrzenie w energię elektryczną**

Kudowa-Zdrój posiada stabilny i dobrze rozwinięty system elektroenergetyczny, oparty na stacji transformatorowej wysokiego napięcia 110/20 kV. Stacja ta jest powiązana zarówno z krajowym systemem energetycznym, jak i z siecią energetyczną Czech, co umożliwia transgraniczną wymianę energii i zwiększa bezpieczeństwo zasilania. Energia rozprowadzana jest siecią średniego napięcia o długości około 40 km, zasilającą kilkadziesiąt stacji transformatorowych, a następnie siecią niskiego napięcia docierającą bezpośrednio do odbiorców. System ten zapewnia pełne pokrycie zapotrzebowania miasta na energię elektryczną i umożliwia jego dalszy rozwój bez konieczności istotnych inwestycji infrastrukturalnych.

- **Gospodarka odpadami**

Gospodarka odpadami komunalnymi w Kudowie-Zdroju oparta jest na systemie zbiórki pojemnikowej, obejmującym różne typy pojemników oraz kontenerów dostosowanych do potrzeb mieszkańców i charakteru zabudowy. Odpady są regularnie wywożone na składowisko w Ścinawce Dolnej, które posiada odpowiednią infrastrukturę do ich zagospodarowania. Od końca lat 90. prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów, co pozwala na ograniczenie ilości odpadów trafiających na składowisko i wpisuje się w politykę ochrony środowiska. System gospodarki odpadami jest zorganizowany i funkcjonuje prawidłowo, choć podlega stopniowej modernizacji, m.in. poprzez wymianę kontenerów na bardziej efektywne rozwiązania.

- **Telekomunikacja**

Infrastruktura telekomunikacyjna w Kudowie-Zdroju jest rozwinięta na wysokim poziomie. Miasto posiada dostęp do sieci światłowodowej, co stwarza bardzo dobre warunki dla rozwoju nowoczesnych usług telekomunikacyjnych i cyfrowych. Oprócz tradycyjnej telefonii przewodowej funkcjonują również sieci operatorów komórkowych, zapewniające pełne pokrycie sygnałem. Wysoki stopień rozwoju infrastruktury telekomunikacyjnej sprzyja zarówno mieszkańcom, jak i funkcjonowaniu sektora usług, w tym turystyki i uzdrowiska.

3.2 Obszary szczególnego zagrożenia powodzią

Zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego oraz mapami ryzyka powodziowego, które stanowią podstawę do formułowania ustaleń aktów planowania przestrzennego.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo Wodne na obszarze Gminy Kudowa-Zdrój dla potoku Klikawa określono:

- obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%;
- obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%.

Na wyżej wymienionych obszarach zabrania się wykonywania robót i czynności, które mogłyby utrudniać ochronę przed powodzią lub zwiększać zagrożenie powodziowe, w tym:

- budowy urządzeń wodnych oraz innych obiektów budowlanych (wyjątek: drogi rowerowe);
- sadzenia drzew lub krzewów, z wyjątkiem plantacji wiklinowych i roślin wzmacniających brzegi rzek;
- zmiany ukształtowania terenu, składowania materiałów oraz wykonywania robót innych niż te związane z regulacją wód, budową i remontem dróg rowerowych oraz utrzymaniem wałów przeciwpowodziowych;
- lokalizowania nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
- gromadzenia ścieków, odchodów zwierzęcych, środków chemicznych i innych materiałów mogących zanieczyścić wody;
- prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, w tym ich składowania.

Zasięg tych obszarów został określony na załączniku graficznym nr 1 do niniejszego uzasadnienia okradającym uwarunkowania rozwoju przestrzennego.

4 Projektowane strefy planistyczne wraz z charakterystyką oddziaływania

Przy wyznaczaniu stref planistycznych planu ogólnego kierowano się przede wszystkim obszarami, na których w obowiązujących planach miejscowych umożliwiono realizację funkcji mieszkaniowych i gospodarczych. Ponadto określono zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową oraz obszar uzupełnień zabudowy w ramach istniejącej zabudowy.

Strefy planistyczne wyznaczono zgodnie z art. 13c ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2024 poz. 1130 ze zm.). W ramach wyznaczonych stref planistycznych określono ich profil funkcjonalny stref oraz parametry kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu.

- Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną

Oddziaływania pozytywne:

- Efektywne wykorzystanie przestrzeni.
- Ograniczenie presji na rozprzestrzenianie się zabudowy dzięki gęstszej strukturze urbanistycznej.
- Możliwość ograniczenia korzystania z transportu indywidualnego.
- Integracja funkcji mieszkaniowych, usługowych i edukacyjnych sprzyja spójności społecznej i skróceniu dystansów codziennych podróży.
- Lepsze warunki do rozwoju transportu zbiorowego oraz infrastruktury pieszo-rowerowej.
- Ograniczenie emisji związanych z transportem dzięki kompaktowej zabudowie.
- Możliwość wdrażania rozwiązań prośrodowiskowych, m.in. zieleni urządzonej, retencji wód opadowych, nasadzeń drzew.

Oddziaływania negatywne:

- Emisje z transportu i systemów grzewczych (jeśli brak niskoemisyjnych źródeł ciepła).
- Wzrost ilości wytwarzanych odpadów i ścieków.

- Zwiększone zapotrzebowanie na wodę i energię.
- Konieczność rozbudowy infrastruktury technicznej i społecznej.
- Potencjalne zwiększenie hałasu i zanieczyszczeń powietrza.
- Ryzyko fragmentacji środowiska przyrodniczego przy nieprzemyślanym rozwoju.

- Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną

Oddziaływania pozytywne:

- Powiązanie zabudowy mieszkaniowej z usługami podstawowymi.
- Ograniczenie konieczności dojazdów do centrów miast.
- Możliwość kształtowania zielonych, spokojnych dzielnic.
- Większy udział powierzchni biologicznie czynnych.

Oddziaływania negatywne:

- Duże zużycie terenu na jednostkę mieszkalną.
- Presja na tereny przyrodnicze i rolne.
- Wysokie koszty infrastrukturalne w rozproszonej zabudowie.
- Wymóg korzystania z samochodu przy słabym transporcie publicznym.
- Ryzyko fragmentacji terenów zielonych i korytarzy ekologicznych.

- Strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową

Oddziaływania pozytywne:

- Zachowanie funkcji rolniczej i mieszkaniowej.
- Wspieranie lokalnej gospodarki.
- Utrzymanie tradycyjnych form zabudowy wiejskiej.
- Potencjał dla agroturystyki.
- Wysoki udział zieleni i elementów przyrodniczych.

Oddziaływania negatywne:

- Możliwe zanieczyszczenia środowiska związane z produkcją rolną.
- Ryzyko zanieczyszczeń wód przy niewystarczającej infrastrukturze sanitarnej.
- Uzależnienie od transportu indywidualnego.
- Fragmentacja siedlisk i korytarzy ekologicznych.

- Strefa usługowa

Oddziaływania pozytywne:

- Skracanie dystansów podróży.
- Realizacja idei miasta kompaktowego.
- Poprawa dostępności usług i jakości życia.
- Możliwość zagospodarowania terenów przekształconych.

Oddziaływania negatywne:

- Emisje z transportu i instalacji grzewczych.
- Generowanie odpadów.
- Intensyfikacja ruchu, hałasu, zanieczyszczeń.
- Zmniejszenie retencji wód.

- Strefa gospodarcza

Oddziaływania pozytywne:

- Kontrola i koncentracja działalności gospodarczej.
- Zagospodarowanie terenów przemysłowych.
- Możliwość wdrażania zielonych technologii.
- Ograniczenie dojazdów do pracy.

Oddziaływania negatywne:

- Emisje przemysłowe, odpady, ryzyko skażenia środowiska.
- Hałas i wibracje.
- Zmniejszona retencja wód.
- Fragmentacja siedlisk.

- Strefa produkcji rolniczej

Oddziaływania pozytywne:

- Zachowanie terenów zielonych jako bufora.
- Produkcja lokalnej żywności.
- Agroturystyka i ochrona bioróżnorodności.

Oddziaływania negatywne:

- Ryzyko degradacji gleb i wód przez nawozy i środki chemiczne.
- Emisje gazów cieplarnianych.
- Degradacja krajobrazu przez monokultury.

- Strefa infrastrukturalna

Oddziaływania pozytywne:

- Poprawa gospodarki wodno-ściekowej i energetycznej.
- Możliwość wdrażania OZE i systemów retencji.

Oddziaływania negatywne:

- Przekształcenie naturalnych siedlisk.
- Zanieczyszczenia hałasem i spalinami.
- Bariery migracyjne i ryzyko awarii.

- Strefa zieleni i rekreacji

Oddziaływania pozytywne:

- Zachowanie bioróżnorodności i korytarzy ekologicznych.
- Poprawa mikroklimatu, retencja, edukacja ekologiczna.

Oddziaływania negatywne:

- Antropopresja przy intensywnym użytkowaniu.
- Ryzyko przekształceń siedlisk przy inwestycjach.

- Strefa cmentarzy

Oddziaływania pozytywne:

- Funkcja zieleni i buforowa.
- Wartość kulturowa i historyczna.
- Niska intensywność użytkowania.

Oddziaływania negatywne:

- Ryzyko skażenia wód i gleb.
- Wpływ krajobrazowy i psychologiczny.
- Wzrost ruchu w okresach świątecznych.

- Strefa otwarta

Oddziaływania pozytywne:

- Ochrona przyrody i krajobrazu.
- Funkcje ekologiczne i retencyjne.
- Rekreacja i turystyka przy niskim wpływie.

Oddziaływania negatywne:

- Presja inwestycyjna i nielegalna zabudowa.
- Zaniechanie i zanieczyszczenia.
- Potencjalne konflikty funkcjonalne.

- Strefa komunikacyjna

Oddziaływania pozytywne:

- Poprawa dostępności i mobilności.
- Wsparcie dla transportu niskoemisyjnego.
- Porządkowanie układu przestrzennego.

Oddziaływania negatywne:

- Hałas, emisje, wibracje.
- Bariery migracyjne i kolizje z przyrodą.
- Uszczelnienie powierzchni, retencja, wyspy ciepła.

- Strefa górnictwa

Oddziaływania pozytywne:

- Pozyskiwanie wód leczniczych.
- Działalność gminy jako uzdrowiska.

Oddziaływania negatywne:

- Hałas, emisje, wibracje.

5 Przewidywane metody analizy skutków realizacji ustaleń projektu planu ogólnego

Obowiązujące przepisy prawa z zakresu planowania przestrzennego oraz ochrony środowiska nie nakładają wprost obowiązku prowadzenia systematycznego monitoringu ani analiz skutków realizacji ustaleń projektu planu ogólnego w kontekście oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 z późn. zm.), Burmistrz dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, ocenia postępy w opracowywaniu planów miejscowych oraz sporządza wieloletnie programy ich sporządzania. Analiza ta uwzględnia decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu oraz wnioski dotyczące sporządzenia lub zmiany planu miejscowego albo planu ogólnego – i przeprowadzana jest co najmniej raz w czasie kadencji Rady Miejskiej.

Celem przeprowadzania takiej analizy jest weryfikacja aktualności dokumentów planistycznych, czyli planu ogólnego gminy oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego – zarówno pod względem merytorycznym, jak i przestrzennym.

Należy jednak zaznaczyć, że analiza zmian w zagospodarowaniu przestrzennym nie obejmuje w swojej strukturze zagadnień związanych z ochroną środowiska, w tym szczególnie oceny wpływu realizacji ustaleń planistycznych na stan środowiska przyrodniczego.

W związku z powyższym, proponuje się, aby monitoring i analiza skutków środowiskowych realizacji ustaleń dokumentów planistycznych (w tym planu ogólnego i planów miejscowych) były prowadzone równolegle z analizą zmian w zagospodarowaniu przestrzennym – przynajmniej raz na kadencję Rady Miejskiej. Kluczowym aspektem tej analizy powinno być wykorzystanie danych pozyskiwanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, który stanowi podstawowy system gromadzenia informacji o stanie środowiska w Polsce. Na terenie województwa dolnośląskiego podstawę prawną i metodologiczną dla tego monitoringu stanowi „Program Państwowego Monitoringu Środowiska województwa dolnośląskiego”.

Przewidywane metody analizy mogą obejmować:

- Analiza statystyczna danych środowiskowych – analiza wskaźników jakości powietrza, wody, gleby, hałasu oraz różnorodności biologicznej w odniesieniu do obszarów objętych zmianami planistycznymi.
- Analiza porównawcza – zestawienie stanu środowiska przed realizacją ustaleń planistycznych z danymi po ich wdrożeniu, co pozwoli ocenić skalę i charakter oddziaływań.
- Przeglądy ekologiczne i analizy porealizacyjne – wykorzystanie danych pochodzących z przeglądów ekologicznych dla inwestycji objętych obowiązkiem oceny oddziaływania na środowisko.
- Analiza dostępności i wykorzystania infrastruktury technicznej – ze szczególnym uwzględnieniem systemów wodno-kanalizacyjnych, gospodarki odpadami oraz energetyki, w kontekście ich zdolności do absorpcji nowych inwestycji.
- Mapowanie przestrzenne i GIS – wykorzystanie narzędzi geoinformacyjnych do oceny przestrzennego rozmieszczenia oddziaływań i konfliktów przestrzennych, np. w obrębie cennych przyrodniczo obszarów.
- Konsultacje społeczne i ankietyzacja – pozyskiwanie opinii mieszkańców i interesariuszy na temat postrzeganego wpływu realizacji ustaleń planistycznych na jakość życia i stan środowiska.

Wdrożenie powyższych metod może przyczynić się do bardziej kompleksowej oceny skuteczności polityki przestrzennej gminy oraz do podejmowania bardziej świadomych decyzji planistycznych w przyszłości.

6 Analiza celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotnych z punktu widzenia realizacji ustaleń projektu planu ogólnego

Podstawowym dokumentem strategicznym Unii Europejskiej w zakresie ochrony środowiska był VII Program Działań w Zakresie Środowiska Naturalnego do roku 2020 pt. „Dobrze żyć w granicach naszej planety”. Program ten określał kierunki unijnej polityki środowiskowej, skupiając się na dziewięciu priorytetowych celach:

- Ochrona, zachowanie i poprawa kapitału naturalnego Unii;
- Przekształcenie Unii Europejskiej w zasobooszczędną, zieloną i konkurencyjną gospodarkę niskoemisyjną;
- Ochrona obywateli Unii przed zagrożeniami środowiskowymi wpływającymi na zdrowie i dobrostan;
- Maksymalizacja korzyści wynikających z prawodawstwa środowiskowego UE;
- Usprawnienie podstaw dowodowych dla polityki środowiskowej;
- Zapewnienie inwestycji na rzecz środowiska i przeciwdziałania zmianie klimatu;
- Lepsze uwzględnienie aspektów środowiskowych w politykach sektorowych i zwiększenie ich spójności;
- Wspieranie zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich;
- Wzmacnianie zdolności UE do reagowania na regionalne i globalne wyzwania środowiskowe.

Po zakończeniu obowiązywania VII Programu, Komisja Europejska rozpoczęła prace nad VIII Programem działań w zakresie środowiska obejmującym lata do 2030 roku. Został on formalnie przyjęty w 2022 roku i stanowi kontynuację dotychczasowych działań, ściśle powiązaną z realizacją Europejskiego Zielonego Ładu (European Green Deal) – kompleksowej strategii rozwoju gospodarczego UE, której celem jest osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 roku.

W Polsce najważniejszym dokumentem krajowym w zakresie polityki ekologicznej jest Polityka ekologiczna państwa 2030 – rozwój w warunkach zielonej transformacji, przyjęta przez Radę Ministrów. Jej strategicznym celem jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego kraju –

obejmującego ochronę mieszkańców, zasobów przyrodniczych i infrastruktury – oraz stworzenie warunków do zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego. Realizacja tego celu ma następować poprzez działania:

- Organizacyjne i inwestycyjne,
- Legislacyjne – regulujące sposób i zakres korzystania ze środowiska,
- Edukacyjne i promujące postawy proekologiczne.

Główne cele polityki ekologicznej Polski obejmują:

- Wzmocnienie systemu zarządzania ochroną środowiska,
- Ochronę dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne gospodarowanie zasobami przyrody,
- Zrównoważone wykorzystanie materiałów, energii i wody,
- Poprawę jakości środowiska, w tym powietrza, wód i gleb,
- Podniesienie poziomu bezpieczeństwa ekologicznego i ochrony zdrowia obywateli,
- Przeciwdziałanie i adaptację do zmian klimatu.

W wyniku analizy ustaleń projektu planu ogólnego stwierdzono, że zostały w nim uwzględnione cele ochrony środowiska wynikające z:

- Przepisów ustawowych regulujących ochronę środowiska,
- Obowiązujących dokumentów strategicznych i programowych na poziomie krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym.

Zakłada się, że pełna realizacja ustaleń planu ogólnego przy jednoczesnym uwzględnieniu istniejących uwarunkowań oraz zgodności z przepisami szczególnymi (w tym ustawą Prawo ochrony środowiska, ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustawą o ochronie przyrody), nie będzie miała znaczącego negatywnego wpływu na środowisko ani na realizację celów środowiskowych ustanowionych na poziomie lokalnym, krajowym czy międzynarodowym.

7 Analiza istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizacji ustaleń projektu planu ogólnego, w szczególności dotyczących obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

Na obszarze północno-wschodniej i północnej części Gminy Kudowa-Zdrój zlokalizowany jest fragment Parku Narodowego Gór Stołowych, który został ustanowiony na podstawie:

- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 września 1993 r. w sprawie utworzenia Parku Narodowego Gór Stołowych (Dz.U. z 1993 r. Nr 88, poz. 407);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 stycznia 1997 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie utworzenia Parku Narodowego Gór Stołowych (Dz.U. z 1997 r. Nr 5, poz. 25)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 18 lutego 2013 r. w sprawie nadania statutu Parkowi Narodowemu Gór Stołowych z siedzibą w Kudowie-Zdroju (Dz.U. z 2013 r. poz. 288).

Przedmiotem ochrony Parku Narodowego Gór Stołowych jest unikatowa w skali Polski i Europy przyroda nieożywiona – w szczególności rzeźba piaskowcowa z charakterystycznymi formami skalnymi, labiryntami i ostańcami.

Dla ochrony Parku Narodowego Gór Stołowych na obszarze gminy ustanowiono otulinę parku narodowego, która rozciąga się od drogi krajowej nr 8 do granicy z Republiką Czeską.

Otulina pełni funkcję strefy ochronnej, która zabezpiecza jego najcenniejsze zasoby przed szkodliwymi czynnikami zewnętrznymi, takimi jak zanieczyszczenia, hałas czy nadmierna zabudowa. Jej głównym zadaniem jest tworzenie bufora łagodzącego wpływ działalności człowieka oraz ochrona korytarzy ekologicznych, dzięki którym zwierzęta mogą bezpiecznie przemieszczać się poza granice

parku. Jednocześnie otulina przejmuje główny ciężar ruchu turystycznego i infrastruktury usługowej, co pozwala odciążyć przyrodę samego parku.

W wyniku przeprowadzonej analizy przestrzennej nie przewiduje się problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizacji ustaleń projektu planu ogólnego.

Ponadto nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na obszar Parku Narodowego Gór Stołowych oraz na jego otulinę.

8 Prognozowane oddziaływanie realizacji ustaleń projektu planu ogólnego na obszary NATURA 2000

Całość obszaru Gminy Kudowa-Zdrój położona jest w zasięgu Obszaru Specjalnej Ochrony ptaków Natura 2000 „Góry Stołowe” PLB020006 zwanego dalej „OSO”.

Dane ogólne dotyczące obszaru „OSO”:

- **Nazwa i kod obszaru:** Góry Stołowe PLB020006,
- **Typ obszaru:** F – obszar OSO zawierający w sobie obszar SOO PLH020004,
- **Powierzchnia obszaru:** 18923,99 [ha]
- **Cel ochrony:**
 - Ochrona populacji dziko występujących gatunków ptaków,
 - Utrzymanie i zagospodarowanie ich naturalnych siedlisk zgodnie z wymogami ekologicznymi,
 - Rewaloryzacja zniszczonych biotopów,
 - Tworzenie biotopów.
- **Przedmiot ochrony:**
 - Przedmiotem ochrony są gatunki ptaków oraz ich naturalne siedliska wymienione w standardowym formularzu danych dotyczącym Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków Góry Stołowe PLB020006.

Analiza oddziaływań projektowanego zagospodarowania na obszar „OSO”

- **Ocena oddziaływania na cel ochrony „OSO”**
Projektowane strefy planistyczne stanowią utrzymanie przeznaczeń terenu określonych w obowiązujących planach miejscowych. Projektowana struktura osadnicza tworzy zwarty układ zabudowy.
W związku z przeprowadzonym bilansem terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową w odniesieniu do zasięgów określonych w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Kudowa – Zdrój uchwalonym uchwałą nr IX/56/19 Rady Miejskiej Kudowa-Zdrój z dnia 29 maja 2019 r. zmniejszono zasięgi zabudowy.
Projektowana struktura osadnicza tworzy zwarte układy zabudowy.
Zasady kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu zostały ustalone w nawiązaniu do istniejącego zagospodarowania, w szczególności w zakresie intensywności zabudowy.
Ze względu na położenie oraz skalę projektowanego zagospodarowania nie przewiduje się potrzeby rewaloryzacji oraz tworzenia nowych biotopów. Ustalenia planu miejscowego oraz ich realizacja nie wpłynie znacząco na warunki bytowania ornitofauny w obszarze „OSO”.
- **Ocena oddziaływania na przedmiot ochrony „OSO”**
Ustalenia planu ogólnego oraz ich realizacja nie wpłynie znacząco na warunki bytowania ornitofauny w obszarze „OSO”. Na obszarze objętym opracowaniem nie stwierdzono występowania żerowisk oraz miejsc dogodnych dla gniazdowania ptaków.

Tereny istniejących zbiorników wodnych oraz tereny leśne zachowują dotychczasowe przeznaczenie jako strefa otwarta.

– **Ocena oddziaływania na integralność obszaru „OSO”**

Z uwagi na zmniejszoną wielkość obszarów przewidzianych pod zabudowę, ich położenie i charakter projektowanego zagospodarowania, ustalenia planu ogólnego oraz ich realizacja nie będą miały wpływu na integralność obszaru „OSO”.

– **Ocena oddziaływania bezpośredniego na obszar „OSO”**

Głównymi negatywnymi oddziaływaniami o charakterze bezpośrednim będzie emisja zanieczyszczeń powietrza, gleby i wody oraz wytwarzanie cieków i odpadów bytowych związanych z funkcją zabudowy

Ze względu na charakter i skalę projektowanego zagospodarowania ww. oddziaływania będą miały charakter lokalny i nie będą miały większego znaczenia w odniesieniu do całości obszaru „OSO”.

– **Ocena oddziaływania pośredniego na obszar „OSO”**

Do negatywnych oddziaływań pośrednich należy zaliczyć generowanie ruchu komunikacyjnego, głównie samochodowego związanego z funkcjami zabudowy.

Analiza rozwiązań mających na celu ograniczanie lub kompensację negatywnych oddziaływań projektowanego zagospodarowania na obszar „OSO”

– **Rozwiązania ograniczające negatywne oddziaływania**

W celu zminimalizowania potencjalnego negatywnego wpływu na obszar „OSO” należy restrykcyjnie przestrzegać parametrów urbanistycznych ustalonych w planie ogólnym, zasięgów stref planistycznych oraz przepisów odrębnych dotyczących ochrony przyrody i środowiska.

– **Rozwiązania kompensujące negatywne oddziaływania**

Ze względu na charakter i skalę prognozowanego oddziaływania realizacji planu ogólnego na obszar „OSO” nie przewiduje się potrzeby wprowadzania rozwiązań kompensacyjnych.

Północno-wschodnia część Gminy Kudowa-Zdrój położona jest w zasięgu Specjalnego Obszaru Ochrony ptaków Natura 2000 „Góry Stołowe” PLH020004, zwanego dalej „SOO”.

Dane ogólne dotyczące obszaru „SOO”:

– **Nazwa i kod obszaru:** Góry Stołowe PLH020004,

– **Typ obszaru:** B – obszar SOO zawierający się w obszarze OSO (OSO PLB020006),

– **Powierzchnia obszaru:** 10983,57 [ha]

– **Cel ochrony:**

- Utrzymanie i zagospodarowanie naturalnych siedlisk przyrodniczych zgodnie z wymogami ekologicznymi,
- Rewaloryzacja zniszczonych biotopów,
- Tworzenie biotopów.

– **Przedmiot ochrony:**

- Przedmiotem ochrony są siedliska przyrodnicze (w tym siedliska priorytetowe) wymienione w standardowym formularzu danych dotyczącym Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków Góry Stołowe PLH020004.

Analiza oddziaływań projektowanego zagospodarowania na obszar „SOO”

– **Ocena oddziaływania na cel ochrony „SOO”**

Projektowane strefy planistyczne stanowią utrzymanie przeznaczeń terenu określonych w obowiązujących planach miejscowych. Projektowana struktura osadnicza tworzy zwarty układ zabudowy.

W związku z przeprowadzonym bilansem terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową w odniesieniu do zasięgów określonych w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Kudowa – Zdrój uchwalonym uchwałą nr IX/56/19 Rady Miejskiej Kudowa-Zdrój z dnia 29 maja 2019 r. zmniejszono zasięgi zabudowy.

Projektowana struktura osadnicza tworzy zwarte układy zabudowy.

Zasady kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu zostały ustalone w nawiązaniu do istniejącego zagospodarowania, w szczególności w zakresie intensywności zabudowy.

Ze względu na położenie oraz skalę projektowanego zagospodarowania nie przewiduje się potrzeby rewaloryzacji oraz tworzenia nowych biotopów. Ustalenia planu miejscowego oraz ich realizacja nie wpłynę znacząco na warunki bytowania ornitofauny w obszarze „SOO”.

– **Ocena oddziaływania na przedmiot ochrony „SOO”**

Ustalenia planu ogólnego oraz ich realizacja nie wpłyną na stan siedlisk przyrodniczych. Na obszarze objętym opracowaniem nie stwierdzono występowania siedlisk przyrodniczych objętych ochroną w ramach sieci NATURA 2000.

– **Ocena oddziaływania na integralność obszaru „SOO”**

Z uwagi na zmniejszoną wielkość obszarów przewidzianych pod zabudowę, ich położenie i charakter projektowanego zagospodarowania, ustalenia planu ogólnego oraz ich realizacja nie będą miały wpływu na integralność obszaru „SOO”.

– **Ocena oddziaływania bezpośredniego na obszar „SOO”**

Głównymi negatywnymi oddziaływaniami o charakterze bezpośrednim będzie emisja zanieczyszczeń powietrza, gleby i wody oraz wytwarzanie cieków i odpadów bytowych związanych z funkcją zabudowy.

Ze względu na charakter i skalę projektowanego zagospodarowania ww. oddziaływania będą miały charakter lokalny i nie będą miały większego znaczenia w odniesieniu do całości obszaru „SOO”.

– **Ocena oddziaływania pośredniego na obszar „SOO”**

Do negatywnych oddziaływań pośrednich należy zaliczyć generowanie ruchu komunikacyjnego, głównie samochodowego związanego z funkcją zabudowy.

Analiza rozwiązań mających na celu ograniczenie lub kompensację negatywnych oddziaływań projektowanego zagospodarowania na obszar „SOO”

– **Rozwiązania ograniczające negatywne oddziaływania**

W celu zminimalizowania potencjalnego negatywnego wpływu na obszar „SOO” należy restrykcyjnie przestrzegać parametrów urbanistycznych ustalonych w planie ogólnym, zasięgów stref planistycznych oraz przepisów odrębnych dotyczących ochrony przyrody i środowiska.

– **Rozwiązania kompensujące negatywne oddziaływania**

Ze względu na charakter i skalę prognozowanego oddziaływania realizacji ustaleń planu miejscowego na obszar „SOO” nie przewiduje się potrzeby wprowadzania rozwiązań kompensacyjnych.

9 Analiza możliwego transgranicznego oddziaływania na środowisko związanego z realizacją ustaleń projektu planu ogólnego

Procedura transgranicznego oddziaływania inwestycji na środowisko ma na celu zapewnienie ochrony środowiska naturalnego w sytuacjach, gdy inwestycje przeprowadzane są na terenie jednego kraju, ale ich skutki mogą się rozciągać na terytorium innego kraju lub regionu.

Za główne cele procedury transgranicznej należy uznać:

- ochronę środowiska - głównym celem procedury jest zapewnienie ochrony środowiska przed szkodliwymi skutkami inwestycji, które mogą przekraczać granice państwowe. Procedura ma na celu identyfikację, ocenę i minimalizację wpływu inwestycji na środowisko;
- wymianę informacji - drugim celem procedury jest umożliwienie wymiany informacji między krajami dotyczących potencjalnych skutków inwestycji na środowisko. Procedura umożliwia krajom, które mogą być dotknięte skutkami inwestycji, dostęp do informacji dotyczących projektu, co umożliwia im podjęcie działań zapobiegawczych i ochronę swojego środowiska;
- współpracę międzynarodową - trzecim celem procedury jest umożliwienie współpracy międzynarodowej między krajami, które są dotknięte skutkami inwestycji. Procedura ma na celu zwiększenie świadomości na temat problemów środowiskowych, a także promowanie współpracy i koordynacji działań między krajami;
- zapewnienie udziału społeczeństwa - czwartym celem procedury jest zapewnienie udziału społeczeństwa w procesie podejmowania decyzji dotyczących inwestycji na terytorium innych krajów. Procedura umożliwia społeczeństwu dostęp do informacji i udział w konsultacjach, co zwiększa ich wpływ na proces podejmowania decyzji i pozwala na uwzględnienie ich opinii i potrzeb.

Gmina Kudowa-Zdrój posiada status gminy uzdrowiskowej na obszarze której obowiązują ograniczenia w użytkowaniu i zagospodarowaniu terenów określone przepisami ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz gminach uzdrowiskowych (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 1662, ze zm.). Dodatkowo obszar objęty opracowaniem położony jest w zasięgu Obszaru Specjalnej Ochrony ptaków Natura 2000 „Góry Stołowe” (PLBO20006) oraz Otuliny Parku Narodowego Gór Stołowych, w których również obowiązują ograniczenia w użytkowaniu i zagospodarowaniu terenów.

Z uwagi na planowany sposób zagospodarowania oraz charakter i skalę prognozowanego oddziaływania na środowisko ocenia się, iż oddziaływanie transgraniczne nie będzie występowało.

10 Rozwiązania mające na celu zapobieganie, zmniejszanie lub kompensowanie szkodliwych oddziaływań na środowisko związanych z realizacją ustaleń projektu planu ogólnego

Głównym aspektem decydującym o skali oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko jest prawidłowa lokalizacja przedsięwzięcia w odniesieniu do istniejącego zagospodarowania oraz właściwy dobór rozwiązań technicznych i technologicznych stosowanych w ramach przedsięwzięcia. Przy założeniu, że projektowane przeznaczenie terenu oraz związane z nim zagospodarowanie będzie realizowane zgodnie z ustaleniami oraz obowiązującymi przepisami z dziedziny ochrony środowiska, szkodliwe oddziaływania na środowisko powinny być minimalne.

Mając na uwadze powyższe, na etapie opracowania planu ogólnego nie przewiduje się wystąpienia znaczącego negatywnego wpływu na środowisko. Ewentualna konieczność przeprowadzenia kompensacji przyrodniczej może wynikać z analiz porealizacyjnych oraz przeglądów ekologicznych, w szczególności dla określonych typów przedsięwzięć – jeżeli ich wyniki wykażą taką potrzebę.

W celu dalszego ograniczenia potencjalnych oddziaływań na środowisko, w ramach realizacji ustaleń planu ogólnego można zastosować następujące rozwiązania:

- **Rozwiązania zapobiegawcze:**
 - lokalizowanie inwestycji poza obszarami cennymi przyrodniczo oraz korytarzami ekologicznymi,
 - uwzględnianie istniejącej zieleni i naturalnych elementów krajobrazu w projektach panów miejscowych,
 - planowanie odpowiednich parametrów zabudowy i stref buforowych w sąsiedztwie terenów wrażliwych środowiskowo.
- **Rozwiązania minimalizujące:**
 - wdrażanie zielonej infrastruktury (np. dachy i ściany zielone, zieleń izolacyjna, ogrody deszczowe zatrzymujące wody opadowe),
 - zastosowanie rozwiązań sprzyjających retencji wód opadowych (np. zbiorniki retencyjne, nawierzchnie przepuszczalne),
 - ograniczanie emisji zanieczyszczeń poprzez rozwój transportu publicznego, ścieżek rowerowych oraz promowanie odnawialnych źródeł energii.
- **Rozwiązania kompensacyjne:**
 - prowadzenie nasadzeń zastępczych i działań odtworzeniowych na terenach zdegradowanych,
 - zapewnienie przejść dla zwierząt w przypadku inwestycji ingerujących w szlaki migracyjne,
 - inne formy rekompensaty przyrodniczej, jeśli analiza oddziaływań środowiskowych wykaże ich zasadność.
- **Monitorowanie i zarządzanie środowiskowe:**
 - wprowadzenie mechanizmów monitorowania wpływu inwestycji na środowisko,
 - możliwość weryfikacji i korekty ustaleń planistycznych na podstawie wyników przeglądów ekologicznych.

11 Analiza rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zaproponowanych w projekcie planu ogólnego

Projekt planu ogólnego został opracowany zgodnie z wymogami ustawowymi, wynikającymi z nowelizacji ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Dokument ten zastępuje dotychczasowe studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i stanowi obligatoryjny element systemu planowania przestrzennego gminy. W związku z tym, brak opracowania planu ogólnego nie stanowi dopuszczalnego rozwiązania alternatywnego.

Plan ogólny gminy został przygotowany z uwzględnieniem:

- ustaleń obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- aktualnych uwarunkowań prawnych, środowiskowych i przestrzennych,
- strategii rozwoju gminy z uwzględnieniem celów zrównoważonego rozwoju.

W ramach procedury planistycznej przeanalizowano możliwe warianty podejścia do treści i zakresu ustaleń planu ogólnego. Poniżej przedstawiono analizę realistycznych wariantów alternatywnych, które mogłyby zostać zastosowane.

- **Wariant 1** – wariant przyjęty (integracja obowiązujących MPZP z uwzględnieniem aktualnych uwarunkowań)
 - **Opis:** Opracowanie planu ogólnego w oparciu o obowiązujące plany miejscowe, przy jednoczesnym dostosowaniu jego zapisów do aktualnych przepisów prawa, stanu zagospodarowania terenu oraz potrzeb wynikających z ochrony środowiska, krajobrazu i klimatu.
 - **Zalety:** Zapewnienie spójności systemu planistycznego; ochrona ładu przestrzennego; zgodność z obowiązującym prawem; możliwość uwzględnienia aspektów środowiskowych i klimatycznych.

- **Wady:** Ograniczone możliwości radykalnej przebudowy struktury przestrzennej gminy.
- **Wpływ na środowisko:** Brak istotnych negatywnych oddziaływań – ustalenia planu uwzględniają obowiązujące regulacje ochrony środowiska oraz nie generują ryzyka dla zasobów przyrodniczych.
- **Wariant 2** – plan ogólny z rewizją istniejących ustaleń planistycznych w celu maksymalizacji rozwoju
 - **Opis:** Zwiększenie udziału terenów inwestycyjnych, mieszkaniowych i usługowych poprzez odejście od ustaleń obowiązujących planów miejscowych i przeznaczenie większych obszarów pod zabudowę.
 - **Zalety:** Wzrost potencjału inwestycyjnego gminy; możliwe przyspieszenie rozwoju gospodarczego.
 - **Wady:** Zwiększona presja na środowisko i infrastrukturę techniczną; ryzyko rozpraszania zabudowy i pogorszenia ładu przestrzennego.
 - **Wpływ na środowisko:** Potencjalnie negatywny – ryzyko zmniejszenia powierzchni biologicznie czynnych, zwiększenia emisji i utraty ciągłości ekologicznej.
- **Wariant 3** – plan ogólny z silnym ukierunkowaniem na aspekty środowiskowe i klimatyczne
 - **Opis:** Przeformułowanie ustaleń przestrzennych w kierunku ochrony przyrody, retencji wód, adaptacji do zmian klimatu i ograniczania urbanizacji.
 - **Zalety:** Znaczna poprawa warunków środowiskowych; lepsza adaptacja gminy do zmian klimatu; wsparcie dla zielono-niebieskiej infrastruktury.
 - **Wady:** Potrzeba zmiany wielu obowiązujących MPZP; możliwe ograniczenia rozwojowe i spory społeczne (np. ograniczenie dostępności terenów inwestycyjnych).
 - **Wpływ na środowisko:** Bardzo korzystny – ochrona zasobów naturalnych, poprawa jakości życia, zmniejszenie efektu miejskiej wyspy ciepła.

Spośród analizowanych wariantów, jako najbardziej racjonalne i zrównoważone przyjęto rozwiązanie oparte na obowiązujących planach miejscowych, z jednoczesnym uwzględnieniem aktualnych uwarunkowań środowiskowych, prawnych i przestrzennych (wariant 1). Takie podejście umożliwia zachowanie ciągłości planistycznej i systemowej, a jednocześnie pozwala na wdrażanie działań proekologicznych i przeciwdziałanie negatywnym skutkom zmian klimatu. Pozostałe warianty, choć możliwe do rozważenia, wiązałyby się z istotnymi kosztami środowiskowymi lub społecznymi i mogłyby zaburzyć równowagę pomiędzy rozwojem a ochroną zasobów naturalnych.

12 Analiza potencjalnych zmian w środowisku w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu ogólnego

Z uwagi na to, że 98/9% obszaru Gminy Kudowa-Zdrój objęta jest miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, które mają charakter aktu prawa miejscowego, brak realizacji ustaleń projektu planu ogólnego nie skutkuje bezpośrednimi zmianami w możliwościach zagospodarowania terenów. Plany miejscowe zachowują moc obowiązującą niezależnie od planu ogólnego.

Należy jednak wskazać, że plan ogólny, mimo iż nie zastępuje planów miejscowych, pełni istotną funkcję strategiczną i koordynacyjną w systemie planowania przestrzennego gminy. Jego realizacja służy między innymi uporządkowaniu struktury funkcjonalno-przestrzennej, integracji polityki przestrzennej z polityką środowiskową oraz przygotowaniu pod przyszłe potencjalne zmiany planów miejscowych.

W przypadku braku wdrożenia ustaleń projektu planu ogólnego w przyszłości mogą wystąpić następujące negatywne zjawiska:

- **Brak spójności działań planistycznych w długim horyzoncie**

Plan ogólny wskazuje kierunki i zasady polityki przestrzennej gminy. Brak jego realizacji w przyszłych zmianach planów miejscowych może prowadzić do dalszego utrzymywania rozproszonych, nieskoordynowanych rozwiązań przestrzennych, co może skutkować wzrostem presji inwestycyjnej w obszarach wrażliwych środowiskowo.

- **Utrwalenie błędów planistycznych z przeszłości**

Bez odniesienia do ustaleń planu ogólnego istnieje ryzyko kontynuowania rozwiązań sprzecznych z aktualnymi potrzebami społecznymi, klimatycznymi i środowiskowymi, takich jak nadmierna urbanizacja, niewystarczająca retencja wód opadowych czy brak zieleni urządzonej.

- **Ograniczone możliwości adaptacji do zmian klimatu**

Plan ogólny umożliwia identyfikację i ochronę obszarów istotnych dla klimatu lokalnego (np. klinów napowietrzających, obszarów zalewowych, terenów retencji). Ich nieuwzględnienie w przyszłych działaniach planistycznych może prowadzić do utraty odporności gminy na zjawiska ekstremalne, takie jak susze czy ulewy.

- **Brak systemowego podejścia do ochrony środowiska**

Bez realizacji kierunków wskazanych w planie ogólnym, przyszłe zmiany w planów miejscowych mogą nie uwzględniać kompleksowego podejścia do kwestii środowiskowych, takich jak korytarze ekologiczne, ochrona gleb i zasobów wodnych, czy ciągłość terenów zieleni.

Podsumowując pomimo pełnego pokrycia gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, realizacja ustaleń planu ogólnego ma istotne znaczenie dla:

- zachowania spójności działań planistycznych,
- wzmocnienia ochrony środowiska w długim okresie,
- kształtowania polityki przestrzennej uwzględniającej zmiany klimatyczne i wyzwania środowiskowe.

Brak konsekwentnej realizacji ustaleń planu ogólnego może prowadzić do powstania problemów planistycznych i środowiskowych oraz ograniczyć zdolność gminy do reagowania na nowe wyzwania rozwojowe i klimatyczne.

13 Podsumowanie - streszczenie w języku niespecjalistycznym

Prognoza oddziaływania na środowisko do planu ogólnego Gminy Kudowa-Zdrój została sporządzona w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Podstawę opracowania prognozy stanowi z art. 13i ust. 3 pkt 3 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 roku oraz art. 46 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Prognoza zawiera analizę i ocenę istniejącego stanu środowiska na obszarze objętym opracowaniem, analizę założeń planistycznych przyjętych w projekcie planu ogólnego oraz analizę wpływu realizacji ustaleń planu ogólnego na środowisko.

Plan ogólny Gminy Kudowa-Zdrój został opracowany zgodnie z wymogami ustawowymi wynikającymi z nowelizacji ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i stanowi obligatoryjny dokument planistyczny, zastępujący dotychczasowe studium uwarunkowań. Jako dokument obowiązkowy, jego opracowanie nie podlega alternatywie.

Przyjęty wariant zakłada integrację obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego z ich dostosowaniem do aktualnych uwarunkowań prawnych, środowiskowych i przestrzennych. Takie podejście zapewnia spójność systemu planistycznego, umożliwia wdrażanie

działań proekologicznych, a także sprzyja ochronie ładu przestrzennego i adaptacji do zmian klimatycznych, bez generowania istotnych zagrożeń dla zasobów przyrodniczych.

Gmina Kudowa-Zdrój posiada status gminy uzdrowiskowej na obszarze której obowiązują ograniczenia w użytkowaniu i zagospodarowaniu terenów określone przepisami ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz gminach uzdrowiskowych (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 1662, ze zm.). Dodatkowo obszar objęty opracowaniem położony jest w zasięgu Obszaru Specjalnej Ochrony ptaków Natura 2000 „Góry Stołowe” (PLBO20006) oraz Otuliny Parku Narodowego Gór Stołowych, w których również obowiązują ograniczenia w użytkowaniu i zagospodarowaniu terenów.

Podsumowując, przyjęte rozwiązanie planistyczne uznano za najbardziej zrównoważone i racjonalne – wspiera ono rozwój przestrzenny gminy przy jednoczesnym zachowaniu standardów ochrony środowiska i respektowaniu wartości przyrodniczych oraz krajobrazowych gminy.

W wyniku analizy ustaleń projektu planu ogólnego stwierdzono, że uwzględniono aspekty dotyczące ochrony środowiska wynikające z przepisów ustaw regulujących problematykę ochrony środowiska oraz z programów ochrony środowiska ustanowionych na poziomie wojewódzkim, powiatowym i gminnym.

W ramach planu ogólnego ustalono:

- strefy planistyczne;
- gminne standardy urbanistyczne;
- obszary uzupełnienia zabudowy.

Obszary, na których dopuszcza się rozwój zabudowy, wyznaczono z wyłączeniem i zachowaniem terenów przyrodniczo cennych.

Przy założeniu, że projektowane strefy planistyczne oraz związane z nimi zagospodarowanie będzie realizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami z dziedziny ochrony środowiska szkodliwe oddziaływanie na środowisko powinny być minimalne.

Należy zauważyć, że procedury środowiskowe na obszarze Unii Europejskiej dotyczące budowy obiektów infrastruktury technicznej czy zakładów przemysłowych obejmują wiele różnych aspektów, które mają na celu zapewnienie ochrony środowiska naturalnego i zdrowia ludzi.

Pierwszym krokiem jest zwykle przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko przed rozpoczęciem inwestycji. Ocena ta ma na celu oszacowanie wpływu inwestycji na środowisko, w tym na powietrze, wodę, glebę i faunę i florę, a także na zdrowie ludzi. W zależności od wielkości i rodzaju inwestycji, proces ten może wymagać sporządzenia szczegółowej dokumentacji i przeprowadzenia konsultacji z lokalnymi społecznościami oraz organizacjami ekologicznymi.

W zależności od wyników oceny, może być wymagane uzyskanie dodatkowych zezwoleń na realizację inwestycji.

Podsumowując wyniki analizy uwarunkowań przyrodniczych i antropogenicznych oraz ustaleń projektu planu ogólnego przeprowadzonych w ramach niniejszej prognozy, ocenia się, że ich realizacja nie będzie miała znaczącego wpływu na środowisko oraz zdrowie ludzi, pod warunkiem pełnego respektowania aktualnych przepisów dotyczących ochrony środowiska.

Faktyczne oddziaływanie na środowisko ustaleń projektu planu ogólnego będzie mogło być ocenione w wyniku prowadzenia ewentualnych analiz po realizacyjnych oraz przeglądów ekologicznych realizowanych dla poszczególnych przedsięwzięć realizowanych na podstawie sporządzonych planów miejscowych.

14 Piśmiennictwo, materiały źródłowe, akty prawne

- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego przyjęty uchwałą nr XIX/482/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 czerwca 2020 r.;
- Strategia Rozwoju Gminy Kudowa-Zdrój na lata 2021-2027 przyjęta uchwałą nr XX/216/21 Rady Miejskiej Kudowy-Zdroju z dnia 12 marca 2021 r.;
- Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Kudowa-Zdrój, uchwalona uchwałą nr IX/56/19 Rady Miejskiej Kudowy-Zdroju z dnia 29 maja 2019 r.;
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta
Uchwała nr XXII/154/96 z dnia 1996-08-30 r.;
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego osiedla domków jednorodzinnych przy ul. Nad Potokiem w Kudowie Zdroju
Uchwała nr XXIX/272/98 z dnia 1998-06-18 r.;
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego zagospodarowania terenu, położonego w Kudowie Zdroju przy ulicy Słonecznej, w obrębie Nowy Zdrój, w granicach działek nr: 204, 205 i 206 AM-7
Uchwała nr XXXIII/204/2001 z dnia 2001-11-22 r.;
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu, położonego w Kudowie Zdroju, przy ulicy Nad Potokiem, w Obrębie Zakrze, w granicach działek nr: 145/9, 145/14, 145/23, 145/24, 158, 159, 160, AM-4, na częściach działek nr: 145/22, 153 AM-4 i 62 AM-3
Uchwała nr XXXIII/205/2001 z dnia 2001-11-22 r.;
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu mieszkalnictwa o niskiej intensywności zabudowy, w Kudowie Zdroju, przy ulicy Szkolnej, w Obrębie Zakrze, na działce nr 217 AM-5
Uchwała nr XXXIII/206/2001 z dnia 2001-11-22 r.;
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu usług turystyki w Kudowie Zdroju, w obrębie Brzozowie, na działce nr 223 AM-15
Uchwała nr XXXIII/207/2001 z dnia 2001-11-22 r.;
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego zagospodarowania terenu, położonego w Kudowie Zdroju przy ulicy Słonecznej, w obrębie Nowy Zdrój, w granicach działek nr: 204, 205 i 206 AM-7
Uchwała nr XXXIII/208/2001 z dnia 2001-11-22 r.;
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu, położonego w Kudowie Zdroju, przy ulicy Zdrojowej, w Obrębie Stary Zdrój, w granicach działki nr 233 AM-9
Uchwała nr XXXIII/209/2001 z dnia 2001-11-22 r.;
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu usług turystyki w Kudowie Zdroju przy ulicy Chrobrego, w obrębie Czerмна, na działce nr 370/2 AM-11
Uchwała nr XXXIII/210/2001 z dnia 2001-11-22 r.;
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów usług turystyki w Kudowie Zdroju, w obrębie Brzozowie, na działce nr 182 AM-13
Uchwała nr XXXIII/212/2001 z dnia 2001-11-22 r.;
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu w Kudowie Zdroju, Obręb Zakrze, w rejonie ulic: Głównej, Fabrycznej
Uchwała nr XIII/63/2003 z dnia 2003-09-12 r.;
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Kudowa Zdrój, dla terenu położonego przy ulicy Głównej, w rejonie przejścia granicznego Kudowa Zdrój – Stone, przeznaczonego pod specjalną strefę ekonomiczną
Uchwała nr XXIII/122/2004 z dnia 2004-05-31 r.;

- Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Kudowy Zdroju dla terenu obejmującego działkę nr 294 AM-10, w obrębie Słone, w rejonie ulicy Jasnej
Uchwała nr XLI/246/05 z dnia 2005-10-05 r.;
- Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Kudowy Zdroju dla działki nr 135 (AM – 6), obręb Pstrężna
Uchwała nr LII/324/06 z dnia 2006-07-26 r.;
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Kudowy Zdroju w rejonie ulicy Fabrycznej – Obręb Zakrze
Uchwała nr VII/38/07 z dnia 2007-03-30 r.;
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Kudowy Zdroju, dla terenu położonego przy ulicy Głównej, w rejonie przejścia granicznego Kudowa - Słone, przeznaczonego pod urządzenia komunikacji samochodowej, bazy i składy oraz usługi komercyjne
Uchwała nr IX/58/07 z dnia 2007-04-26 r.;
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Kudowy-Zdroju, obręb Czerмна, w rejonie Alei Jana Pawła II
Uchwała nr XXIII/153/08 z dnia 2008-04-29 r.;
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Kudowy-Zdroju, dla terenu położonego przy ulicy Słone, przeznaczonego pod mieszkalnictwo niskiej intensywności, mieszkalnictwo pensjonatowe, usługi
Uchwała nr XXVI/172/08 z dnia 2008-09-01 r.;
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Kudowy-Zdroju, Obręb Jakubowice, z przeznaczeniem pod usługi sportu, turystyki i rekreacji
Uchwała nr XXXVI/259/09 z dnia 2009-05-27 r.;
- Zmiana w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego miasta Kudowy-Zdroju dla terenów obejmujących działki nr 144/2, 686/2, 686/11, 686/12, 686/13, 686/14, 686/54 oraz 686/50 i 686/56, w Obrębie Słone, w rejonie ulic: Nad Potokiem, Cisowej oraz Dębowej
Uchwała nr XXXVI/260/09 z dnia 2009-05-27 r.;
- Zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Kudowy-Zdroju Obręb Brzozowie dla działki nr 183
Uchwała nr XLIV/311/09 z dnia 2009-11-18 r.;
- Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Kudowy-Zdroju dla terenu położonego w rejonie ulicy Mickiewicza
Uchwała nr XXI/136/12 z dnia 2012-09-05 r.;
- Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Kudowy-Zdroju dla terenu położonego w rejonie ulicy Buczka w Kudowie-Zdroju
Uchwała nr XXI/137/12 z dnia 2012-09-05 r.;
- Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Kudowa-Zdrój dla terenu położonego w obrębie Czerмна w Kudowie-Zdroju
Uchwała nr XXI/138/12 z dnia 2012-09-05 r.;
- Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Kudowa – Zdrój dla terenu położonego w Kudowie – Zdroju, działki nr 386, 387/3 w obrębie Słone
Uchwała nr XXXIV/239/13 z dnia 2013-09-17 r.;
- Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Kudowa-Zdrój dla terenu położonego w Kudowie-Zdroju przy ulicy Kościuszki 10, obręb Czerмна
Uchwała nr XLVI/313/14 z dnia 2014-09-30 r.;
- Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Kudowa – Zdrój dla terenu Brzozowie
Uchwała nr IX/47/15 z dnia 2015-06-25 r.;

- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Kudowa – Zdrój w rejonie przejścia granicznego
Uchwała nr XVIII/102/16 z dnia 2016-03-17 r.;
- Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Kudowa – Zdrój dla terenu położonego w rejonie ulic Głównej, Zdrojowej, Nad Potokiem i Kościelnej
Uchwała nr XXII/134/16 z dnia 2016-06-27 r.;
- Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Kudowa – Zdrój dla terenu położonego w Kudowie – Zdroju, działki nr 394/1 i 394/2 w obrębie Czerмна
Uchwała nr XLVI/296/18 z dnia 2018-05-28 r.;
- Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Kudowa – Zdrój dla terenu położonego w Kudowie – Zdroju, działka nr 98/7 w obrębie Czerмна
Uchwała nr XXI/139/20 z dnia 2020-06-30 r.;
- Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Kudowa – Zdrój dla terenu położonego w Kudowie – Zdroju, działka nr 382/2 w obrębie Czerмна - Uchwała nr XXI/140/20 z dnia 2020-06-30 r.;
- Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Kudowa – Zdrój dla terenu położonego w Kudowie – Zdroju, działka nr 413/6 w obrębie Czerмна
Uchwała nr XXI/141/20 z dnia 2020-06-30 r.;
- Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Kudowa – Zdrój dla terenu położonego w Kudowie – Zdroju, działki nr 178/1, 178/2, 178/3 i 178/4 w obrębie Czerмна
Uchwała nr XXI/142/20 z dnia 2020-06-30 r.;
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Kudowa-Zdrój dla strefy A ochrony uzdrowiskowej
Uchwała nr XXX/217/21 z dnia 2021-03-12 r.;
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Kudowa-Zdrój dla obszaru położonego w rejonie ulic Głównej, Łąkowej i Fabrycznej w Kudowie-Zdroju
Uchwała nr XXXIV/239/21 z dnia 2021-06-17 r.;
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Kudowa-Zdrój w obrębach: Brzozowie, Czerмна, Jakubowice, Pstrążna, Słone, gmina Kudowa-Zdrój
Uchwała nr XLVII/317/22 z dnia 2022-06-30 r.
- Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Kudowa - Zdrój w obrębach: Brzozowie, Czerмна, Nowy Zdrój, Pstrążna, Słone, Stary Zdrój oraz Zakrze, gmina Kudowa – Zdrój
Uchwała nr XVII/90/25 z dnia 26-03-25 r.
- Opracowanie ekofizjograficzne Gminy Kudowa-Zdrój;
- Domański R., Gospodarka przestrzenna, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2002 r.;
- Dubel K., Uwarunkowania przyrodnicze w planowaniu przestrzennym, Wydawnictwo Ekonomia i Środowisko, Białystok 2000 r.;
- Kondracki J., Geografia regionalna Polski, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2002 r.;
- Szafer W., Podstawy geobotanicznego podziału Polski, Szata roślinna Polski niżowej, [w:] W. Szafer, K. Zarzycki (red.), Szata roślinna Polski II, PWN, Warszawa: 9-189, 1972 r.;
- Szponar A., Fizjografia urbanistyczna, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2003 r.;
- Uniwersytet Wrocławski, Atlas Śląska dolnego i opolskiego, Wrocław 1997 r.;
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 ze zm.);
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 ze zm.);

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. z 2025 r. poz. 647 ze zm.);
- Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (tj. Dz. U. z 2025 r. poz. 960, ze zm.);
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo Budowlane (tj. Dz. U. 2025 r. poz. 418, ze zm.);
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1292 ze zm.).

15 Oświadczenie

Oświadczenie

Zgodnie z przepisami art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. f ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 ze zm.) świadomy / świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia, niniejszym oświadczam, że spełniam warunki autora prognozy oddziaływania na środowisko, o których mowa w art. 74a. ust 2. pkt 2 – w zakresie wymaganej ilości sporządzonych prognoz oddziaływania na środowisko.

mgr inż. Joanna Chmielowska - Kowalska

Urbanista, Architekt Krajobrazu

Art. 5 pkt.3 i 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r.
o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym
(tj. Dz. U. z 2024 r., poz. 1130 ze zm.)

mgr inż. Marcin Kowalski

Urbanista

Art. 5 pkt.3 i 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r.
o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym
(tj. Dz. U. z 2024 r., poz. 1130 ze zm.)